

Redacción
y Administración:
S A N B L A S 1951
U. T. 59-3667
Bs. Aires
★
N A R O Č N I N A :
Za eno leto
\$ 8.—
Za pol leta
\$ 5.—
Za inozemstvo
2 Dolarje

SLOVENSKI GLAS

(LA VOZ ESLOVENA)

PERIODICO QUINCENAL DE LA COLECTIVIDAD ESLOVENA (YUGOSLAVA) PARA TODA SUD AMERICA
ORGANO DEL CONSEJO ESLOVENO QUE REPRESENTA TODAS LAS SOCIEDADES ESLOVENAS

Franqueo Pagado
Concesión 3159
Correo
Argentino
Central B.
Tarifa
Reducida
Concesión
No. 1551

REGISTRO NACIONAL
DE LA PROPIEDAD
INTELECTUAL
No. 225027

LETO (AÑO) I.

BUENOS AIRES, 16 DE ENERO (JANUARJA) 1947

Núm. (Stev.) 9

La Decisión del Consejo de Seguridad de la UN es un Paso hacia un Nuevo Versalles y un Nuevo Danzig

La ciudad y puerto yugoeslavos de Trieste parecen condenados a correr la suerte de siempre es decir que su futuro ha de ser similar a su pasado, pasado éste caracterizado por la ocupación y mandatos extranjeros ejercidos sobre su territorio sucesivamente por diversas potencias desde que la sometiera por primera vez el emperador Julio César en el año 52 antes de J. C. Sus "dueños" posteriormente y en el orden cronológico fueron los godos, lombardos, bizantinos, francos del emperador Carlomagno, venecianos, las huestes napoleónicas y Austria desde 1813 hasta 1919 fecha ésta en que, basándose en el infame pacto secreto firmado en Londres entre Inglaterra e Italia en el año 1915, fué usurpado por las macabras fuerzas que prepararon el advenimiento del fascismo en Italia, usurpación que constituyó la "famosa" gesta D'Annunziana y que marcó el principio del período más triste de la historia de esa región, el período de la dominación fascista cuyos nefastos recuerdos aún perduran en sus habitantes que sintieron sobre sus espaldas el peso de esa dominación. Pero a pesar de todo ese proceso que se remonta a través de muchos siglos Trieste permanecerá fiel a su origen, a su nombre y a su tradición. Ha demostrado amplia y cabalmente su conciencia de ciudad eslava durante la última guerra mundial, sus hijos formaron parte del Ejército de Liberación Nacional Yugoslavo y fundidos en el mismo lucharon no solamente por la liberación de su ciudad sino por la liberación de todo el territorio yugoeslavo desde el río Socha (Isonzo) hasta las planicies macedónicas. Sabían que su destino no se identifica con el del extranjero sino con el destino de sus propios hermanos, los pueblos de Yugoslavia.

Pero esto las potencias imperialistas aún, hoy en día no quieren reconocer, aún quieren que Trieste continúe bajo la dominación y tutela extrañas, quieren que sirva al extranjero como un baluarte para quien sabe qué propósitos. Más de un año de negociaciones entre las grandes potencias, en torno a Trieste, demostró que los anglo-sajones quieren repetir su "hazaña" versallesca de macabras consecuencias para todo el mundo, quieren en primer término privar a Trieste de su libertad y del derecho a la autodeterminación indicándole su forma de gobierno e imponiéndole a sus gobernantes, quieren entregarlo en manos de elementos dóciles que le prepararían el camino y facilitarían su intento de convertir a Trieste en una de sus bases, en una posible punta de lanza dirigida contra las democracias orientales y contra la propia Yugoslavia, quieren acaso hacer una Grecia en miniatura en la que ellos, cual dueños hacen y deshacen según sus conveniencias, quieren, en fin, hacer un nuevo Danzig. También este procedimiento empleado por los señores de "Wall Street" obedece al deseo de privar a la incipiente República Federal de los Pueblos de Yugoslavia de su gran puerto, del puerto de Trieste, temen acaso que estos pueblos le impriman un ritmo acelerado de progreso y adelanto y la rediman del letargo en que había sido sumido durante el nefasto período de la ocupación fascista. Temen que el sol de la libertad también llegue hasta sus habitantes.

Todo esto el mundo lo sabe, los pueblos amantes de la paz y de la libertad lo comprenden y sin embargo el imperialismo, aunque sea en parte, parece haber logrado sus propósitos. En efecto, con la decisión adoptada por el Consejo de Seguridad de las Naciones Unidas aprobando el Estado de Territorio Libre para Trieste esos señores han logrado en primer término privar a Yugoslavia del más grande de sus puertos y privar a Trieste de la libertad y del derecho de autodeterminación que ellos mismos habían establecido en la Carta del Atlántico. Y si bien esta decisión, como lo señalan los grandes diarios constituye uno de los más grandes cambios territoriales originados en la segunda guerra mundial también constituye una de las más injustas decisiones adoptadas después de la precitada contienda, decisión injusta que vulnera los más sagrados derechos de un pueblo. Así en esta forma Trieste será un estado "libre", un estado en que todas las naciones tendrán iguales derechos, es decir donde todas las naciones serán verdaderamente libres menos sus propios habitantes por cuanto serán gobernados por un extranjero nombrado también por extranjeros.

Con este plan para Trieste, aprobado por el Consejo de Seguridad presionado por el imperialismo se ha dado un paso decisivo no hacia el logro de la paz en el mundo a cuyo efecto están reunidos sino hacia un nuevo "Versalles" y hacia la creación de un nuevo "Danzig".

LJUDSTVO TRŽIČA, KRMINA IN FURLANIJE JE ODGOVARJALO NA DE GASPERIJEVE IZJAVE V PARIZU

VELIKE MANIFESTACIJE ZA NOVO JUGOSLAVIJO

Trst. — Dopisnik Tanjuga poroča: V odgovor na De Gasperijeva izvajanja v Parizu je prebivalstvo Tržiča, Krmina, vseh vasi tržiškega okraja in glavnih centrov vzhodne Furlanije, ki je po večini naseljena z italijanskim življem, manifestiralo za Jugoslavijo in protestiralo proti vsakemu poizkusu, izročiti te predele Italiji.

V nedeljo dopoldne se je na Glavnem trgu v Tržiču zbralo čez 20.000 ljudi iz vsega tržiškega okraja. Iz vseh vasi so prihajali manifestanti z jugoslovanskimi in italijanskimi zastavami, slikami Tita in Kardelja ter s transparenti in napisi. Na trgu je zbrani množici govoril tržiški delavec, ki je obsodil vsako rešitev vprašanja teh krajev, ki bi jih odtrgala od svojega zaledja, od Jugoslavije, za katero so se skupno borili z vsemi Slovenci. Obsodil je ZVU, ki podpira nove fašistične tolpe, in zaključil, da borba tržiških antifašistov ne bo končana, dokler ne bo Tržič priključen k Jugoslaviji.

Zborovalci so soglasno sprejeli resolucije tov. Molotovu in Kardelju. V resoluciji tov. Kardelju prosijo, naj vztraja v pravičnih zahtevah italijanskih in slovenskih antifašistov Julijske Krajine in naj stori vse, da bodo tudi Furlani tržiškega okraja mirno zaživi v FLRJ.

Popoldne je bilo zborovanje v Krminu. Na zborovanje je prišlo na tisoče in tisoče ljudi iz najoddaljenejših furlanskih vasi. Na velikem zborovanju bi moral govoriti tudi slovenski župnik iz Kojškega, tov. Ferjančič, ki pa je poslal furlanskemu ljudstvu pismo, v katerem med drugim piše: "Škof Margotti mi je prepovedal javno nastopiti, ni mi pa prepovedal, da vam pišem."

Med silnim navdušenjem vseh zborovalcev sta nastopila slovenski in italijanski

ljanski govornik. Ko je govornik omenil sobotni govor De Gasperija, se je zborovanje spremenilo v silno demonstracijo proti Italiji s ponovno zahtevom za priključitev k FLRJ.

Maršal Montgomery na obisku v Moskvi

Pred dnevi je maršal Stalin sprejel gosta maršala Montgomery, kateri si je tudi pozneje ogledal Kremelj, ki je bil v tem času pokrit z debelim snegom.

Montgomery se je razgovarjal z Stalinom 1 uro in 15 minut in ob izhodu je izjavil: "Sem imel zanimiv pogovor z maršalom Stalinom, od katerega sem se ravno poslovil." Pojasnil ni drugega o pogovoru.

Sovjetskemu časopisju je Montgomery poslal sledečo izjavo: "Zahvaljujem se maršalu Vasilevskemu in Sovjetskemu vojaštvu ne samo za vljudnost, pač pa za priliko, da smo dosegli prijateljsko zблиžanje z Sovjetskim vojaštvom ter da bomo na ta način nadaljevali prijateljstvo, ki smo je dosegli v skupni borbi napram germanskemu sovražniku."

Nadalje je tudi izjavil, da je imel priliko ogledati si vse izvrstne vojaške akademije: "in sem iznenaden, ker dalo se mi je priliko ogledati vse kar me je zanimalo ter se razgovarjati z delavci in učenci v zanimivem in odkritosrčnem pogovoru."

Povedal je tudi, da je povabil v London maršala Vasilevskega in prijatelje, da bodo častni gostje Britanskega vojaštva ter jim na ta način vrne vljudnost, katero so mu za časa bivanja v Moskvi nudili.

Med dvogovorom Montgomery-Stalin so bili prisotni edino tolmači obeh.

Obisk maršala Montgomery smatra Sovjetsko časopisje važen v tem oziru, da bi ta pripravil pot, da bodo lažje prišli do sporazuma zunanji ministri, ki se bodo sestali ta mesec v Londonu. Glede razorožitve Nemčije bo to glavna točka in, ki se zelo počasi razrešuje.

Sovjetsko časopisje povdarja, da se je v Nemčiji ustvarila "Črna Reichswehr", ki ni to nič drugega kot en oddelek, ki ga vežba angleško vojaštvo. V tem oddelku vojaštva v Rimu so Angleži priključili in vežbali jugoslovanske belogardiste ter druge ubežnike, da bi ti vršili policijske dolžnosti. Rusija je izjavila, da je nasprotna takim programom ter da se bo v mirovni pogodbi to uničilo.

Razgovori med Montgomeryjem, Sokolovskim in Vasilevskim so tudi važnega pomena za rešitev raznih problemov. Montgomery ni bil v Moskvi le kot vabljen gost pač pa poslan tudi uradno od angleške vlade.

FAŠISTI SO HOTELI ZAŽGATI LJUDSKI DOM

Trst. — Dopisnik Tanjuga poroča: Fašistične tolpe so 10. avgusta (lani) ponoči v Gorici poskušale zažgati Ljudski dom. Že v večernih urah je skupina CLN-ovskih izzi-vačev korakala po Corsu mimo Ljudskega doma in neprestano izzivala. Okrog desetih zvečer pa je tolpa fašistov skušala vdreti v Ljudski dom, kar jim pa ni uspelo. Zaradi tega so kasneje stavbo obkolili, vrgli v glavna vrata steklenico bencina in zažgali. Civilna policija je mimo opazovala zažiganje in navdušeno kričanje fašistov, ko so ognjeni zublji pričeli objemati vrata Ljudskega doma. Ko je nek mimoidoči tovariš hotel pogasiti ogenj, ga je policija odstranila in celo nameravala aretirati. Ogenj so nato pogasili tovariši, ki so bili v Ljudskem domu na straži. Fašisti pa so še naprej metali kamenje v okna stavbe in se ves čas prijateljsko pogovarjali s civilnimi policisti. Še pred tem pa so CLN-ovci hoteli na isti način zažgati sedež Enotnih sindikatov v Via Carducci, kar pa jim tudi ni uspelo. Tudi tu policija ni intervenirala.

Vesti iz Domovine

ANDERSOVE TOLPE, ČETNIKI, USTAŠI, CIVILNA POLICIJA IN VOJSKA Z.V.U. ROPAJO IN TERORIZIRAJO PREBLVALSTVO DOBERDOBA

Trst, Avgusta. — Dopisnik Tanjuga poroča: Dne 5. t. m. ponoči je več tisoč anglo-ameriških vojakov zasedlo vse področje severno od Tržiča in obklopi vso Doberdob. Okrog šestih zjutraj so vdrl v vas in pričeli preiskovati vse hiše hkrati. Preiskave so se poleg anglo-ameriških vojakov udeležili tudi vojaki Andersove armade, razni četniki in ustaši v ameriških unifromah in civilni policisti. Pri preiskavah so tako anglo-ameriški vojaki, oziroma vojaki v anglo-ameriških unifromah, kakor tudi civilni policisti nastopali bolj surovo kot v času vojne naci-fašisti pri svojih akcijah. Vdirali so brez trkanja v sobe, kjer so bile same ženske, prebrskali vse omare in pregledali slohneri kotiček v hiši. Od ljudi so zahtevali, da jim priznajo, da imajo orožje, in kje da ga imajo, kje imajo vojaško blago itd. Če jim kdo ni takoj odprl vseh vrat, so ga pričeli pretepiti in suvati. Ljudi so strahovali z naprejenimi puškami in brzostrelkami.

Vsa ta pisana vojska je rogovčila po vasi več ur in po pet do šestkrat preiskala eno hišo. Zahtevali so od ljudi, da naj jim dajo pijačo, zlasti so iskali žganje. Ker niso dobili orožja, so odnesli ljudem odeje ameriškega izvora, ki jih je to zimo ameriški Rdeči križ daroval potrebnim družinam. Odnesli so vsak najmanjši košček blaga anglo-ameriškega izvora, ki so ga bivši partizani prinesli iz vojske domov.

Vsa vas je bila obkoljena in blokirana, nihče ni smel za več ur zapustiti svojega stanovanja. Tudi cesta Gorica-Trst je bila za več ur zaprta za promet. Pri preiskavah po hišah so se posluževali magnetnih aparatov za iskanje železnih predmetov oziroma orožja.

Medtem ko je del anglo-ameriške vojske in civilne policije preiskoval po hišah, so druge enote krožile po vseh okoliških gozdih in njivah ter iskale orožje. Po vinogradih so vojaki krađli nezrelo grozdje in se z njim obmetavali. Ves čas preiskave po gozdu in njivah so vojaki streljali z avtomatskim orožjem in nekajkrat zadeli tudi železna vrata vodovodnega rezervoarja in poškodovali ključavnico. Zaradi poškodbe ključavnice zjutraj ni bilo mogoče priti do strojev vodovodnega rezervoarja, zaradi česar bo vas v kratkem ostala popolnoma brez vode.

Med preiskavo so v jutranjih urah v vasi Doberdob aretirali šest moških in eno žensko. Med aretiranci sta petnajstletni Grgolet Milan, katerega so vojaki in policisti pretepli, ker ni razumel, kaj hočejo od njega, ko so ga vprašali, kakšno ilegalno ime ima. Aretirali so tudi starega cerkovnika. Med preiskavo v zvoniku so vojaki odnesli veliko jugoslovansko zastavo, ki so jo žene skupno z vsemi zavezniškimi zastavami napravile že leta 1943 in jo ves čas okupacije hranile. V neki hiši so z bajonetom prerezali jugoslovansko zastavo. Tovarišica Marušičevi, ki je izgubila moža v nemških koncentracijskih taboriščih, so odnesli 10.000 lir, ki jih je imela v žepu neke obleke. Na krajevem sedežu Zveze primorskih partizanov in na sedežu prosvetnega društva so vse razmetali, odnesli vse imenike članov in druge arhive; na sedežu krajevnega odbora SIAU pa so raztrgali sliko maršala Tita.

Okrog sedmih zvečer sta se zopet vrnila v vas dva jeepla civilne policije in vojaške policije in zopet so aretirali tri osebe, med katerimi je tudi Lukežič Andrej.

Prebivalstvo vasi Doberdob, ki je za časa nemške okupacije zelo trpelo, se ne spominja, da bi nemški SS-ovci tako surovo in brutalno ravnali z njimi, kakor so v ponedeljek zavezniški vojaki in civilna policija. Naslednje jutro je v vas ponovno privozil

ameriški jeep in se ustavil pred hišo enega izmed aretiranih. Ameriški oficir in civilist, ki sta bila na jeepu, sta ogledovala vse zemljišče okoli hiše in stikala po vsem vrtu. O tem dogodku je VZN izdal poročilo, ki se glasi: "Vojaške oblasti so véčeraj javile, da je bilo aretiranih 16 oseb ob priliki neke akcije vojaške in civilne policije na področju severno od Tržiča. Akcija je potekla nemoteno in ni vesti o nobenem incidentu."

POD ZAŠČITO ZVU. JE CIVILNA POLICIJA UBILA ANTIFAŠISTIČNEGA BORCA

Trst. — Dopisnik Tanjuga poroča: Nemiri 9. avgusta v Gorici so močno osvetlili protislovansko in fašistično razpoloženje civilne policije. Med vsemi nemiri ni bilo niti enega primera, da bi civilna policija zaščitila anti-fašista, temveč je skozi ves dan pomagala le razdvjanim CLN-ovskim tolpam, zlasti pri njihovih napadih na Slovence. Tako so civilni policisti hoteli aretirati neko slovensko kmetico, kateri je elegantna goriška italijanska šovinistka zagnala poleno v glavo, samo zato, ker se ji je zdelo, da je Slovenka. Le štiri odločne slovenske žene so preprečile aretacijo.

Ko je skupina fašističnih podivjancev, med katerimi sta bila tudi bivši fašistični oficir, sedaj civilni policist, Vittorio Vittorini, in duhovnik Peršič, napadala slovensko gostilno Kodermac, je privozil kamion civilnih policistov, ki so pričeli brizgati vodo na goste v gostilni, Vittorini pa je hujsko drhal, naj meče kamenje v gostilno.

V noči od 9. na 10. avgusta so civilni policisti skupno s fašistično drhaljo vdrl v prostore sedeža SIAU-ja severne goriške četrti, vso hišo natančno preiskali in premetali celo neko zasebno stanovanje in aretirali tri tovariše, ki so stražili sedež.

Ob pol 1. ponoči 10. avgusta je CLN-ovska drhal hotela zažgati sedež SIAU-ja zahodne četrti na Corso Verdi, kar pa jim je preprečilo osebje okrožne zadružne menze. Takoj nato je civilna policija vdrla v prostore menze in aretirala vse osebje. Tov. Jurco Alojza je policija močno pretepla.

Okrog enajstih dopoldne 10. avgusta so civilni policisti izvedli preiskavo na sedežu SIAU severne četrti ter aretirali enega tovariša in eno tovarišico.

CIVILNA POLICIJA UBILA ANTIFAŠISTIČNEGA BORCA

Trst. — Dopisnik Tanjuga poroča: Civilni policist št. 1449 je dne 9. avgusta t. l. ustrelil v Gorici tovariša Ladislava Maraža. Tov. Maraž je šel okrog štirih popoldne po ulici XX. septembra v družbi briških mladeničev, ki so malo pred tem prepadli šovinistično drhal, ki je napadala slovensko gostilno. Iz zaprtega kamiona s civilnimi policisti, ki je privozil mimo skupine tovarišev, je izstopil civilni policist in hotel prijeti Maraža, ki pa se je umaknil. V tem trenutku je policist št. 1449 iz razdalje štirih metrov iz avtomatske puške sprožil proti Maražu dva strela. Strela so zadeli Maraža v glavo ter je takoj po prevozu v bolnišnico umrl.

O tem dogodku so poluaradna glasila ZVU "Giornale alleatto" in "Glas zaveznikov" ter še nekateri drugi listi prinesli provokatorsko poročilo, v katerem so hoteli naprtiti vso krivdo Maražu, češ da je imel v roki bombo in da je bil ustreljen med spopadom antifašistov z razbijaško CLN-ovsko drhaljo, ko je poskušal bežati pred aretacijo. S tem izizvalnim poročilom so hoteli oprati nov zločin civilne policije. Civilni policisti so celo v bolnišnici spričo mrtvega tovariša in njegovih svojcev hvalili morilca, češ, prav si naredil, bo vsaj eden manj.

Ustreljeni tovariš je bil dve leti partizan v Dalmaciji, brat pa mu je umrl v koncentracijskem taborišču v Nemčiji.

Na Slovanskem Kongresu v Beogradu je govoril naš zastopnik C. Gonevsky

Kot je vsem znano se v tem času vrši Slovanski Kongres v Beogradu. V kolikor nam je znano do danes, se sklepi tega nadaljujejo v napetem pričakovanju, složno in z velikim zanimanjem vseh slovanskih narodov.

Ob otvoritvi so se najprej prečitale pozdravne brzojavke Stalina, Tita, Beneša, Bieruta, Dimitrova in Molotova. Tovariš Krist Gonevsky, podpredsednik Slovanskega Odbora v Argentini in zastopnik tega na Kongresu je imel govor v katerem je izročil pozdrave in obrazložil delovanje vseh tukajšnjih slovanskih organizacij.

Objavljamo njegov govor v celoti: "Spoštovano predsedništvo Slovanskega Kongresa v Beogradu. Cenjeni zastopniki; sestre in bratje:

Dovolitemi, da vam izročim najtoplejše bratske pozdrave od Slovanskega Odbora v Argentini v katerem je vključenih 330 demokratičnih slovanskih organizacij.

Dovolitemi, da vam tudi izročim iskrene pozdrave sledečih udruženj: Ukrajincev, Jugoslovancev, Bolgarov, Čehov, Belorusov, Poljakov in Rusov, kateri skupno predstavljajo 800.000 Slovanov v daljni, za vas nepoznani Republiki Argentini.

Dovolitemi, da izročim pozdrave Slovanskega Odbora iz Urugvaja in Bolivije, katere imam tudi čast predstavljati na tem velikem Prvem Povojnem Slovanskem Kongresu, kateri se vrši v junaški Jugoslaviji, Jugoslaviji maršala Tita.

Dovolitemi izraziti solidarnost demokratičnega argentinskega ljudstva, ki je v enem ali drugem oziru bilo vedno na strani našega ljudstva, ko se je to nahajalo v težkem položaju v svoji zgodovini, v času ko so se hrabro borili ne samo za svojo svobodo, temveč za svobodo celega sveta.

Prinašam vam te bratske pozdrave z željo, da bi ti dospeli našemu narodu, želim, da bi dospeli do hrabrih borev Rudeče Armade in do vseh ostalih slovanskih borev, kakor tudi slavnim voditeljem maršalu Stalinu, maršalu Titu, odločnemu protifašistu Dimitrofu, Dr. Benešu in B. Bierutu.

Bratje Slovani: Zaposleni v orjaški borbi za osvoboditev naših domovin, vam to ni dopuščalo, da bi vedeli za delovanje Slovanov v daljni deželi onkraj Oceana. Iz te častne tribune vam izjavljam, da v vsem času grozne bitke, kakor tudi danes v času obnovitve naših domov, mi v Južni Ameriki vas nismo niti za trenutek pozabili, da bi si ne prizadevali pomagati našim bratom združenim v borbi proti skupnemu sovražniku.

Ob izdajalski izročitvi Češke, nesramnemu napadu na Poljsko, ob zasedbi Jugoslavije, mi smo se pričeli družiti, posebno še takrat, ko je bila napadena Sovjetska Zveza, trdnjava demokracije, v kateri so videli rešitev sinovi vseh naših potlačenih domovin, v tem času so se ustanovili Slovanski odbori v Argentini in Urugvaju, ter v drugih krajih se je delalo na to, da bi se ti tudi tam ustanovili. Namen teh je bil delati neprenehoma in pomagati materialno kot moralno svojemu narodu.

Tako smo tudi napravili. Razni stotisoči pesov so se nabrali in poslano je bilo to bodisi v blagu, raznih potrebščinah ali pa v denarju.

Kar se pa zadeva moralne zaslonbe,

proti vsem neprilikam, ki so nas zelo ovirale, mislimo da smo storili nekaj pozitivnega.

Medtem, ko je bilo vse časopisje polno obrekovanja ter je pelo slavo raznim pseudo-junakom, kakor D. Mihajlovič in drugim, skušajoč zmanjšati in prikriti važnost, odločilne priključitve Rudeče Armade in naših gerileev v tej vojni, mi smo skušali na vse načine dokazati ljudstvu resnični položaj.

Zadostujejo k temu samo nekateri dokazi. Bili smo mi združeni Slovani, ki smo prvi v Južni Ameriki med našim Latinsko-Ameriškim Slovanskim Kongresom meseca aprila 1943 obtožili Mihajloviča kot izdajalec in izročili naše zaupanje maršalu Titu.

Naša resolucija je dvignila iznenadenje. Bila je kakor strela v črni noči. Mnogo je bilo kritike napram nam. Vkljub vsemu čas nam je vse potrdil: sprejeta je morala biti resnica.

Pred mesecem se je vršil drugi Slovanski Kongres v Argentini. Petsto zastopnikov iz vseh krajev Republike so volili važne resolucije in se izjavili:

Za podpreti obnovo domovin, ki so bile razrušene po nacifašizmu.

Za pravi in trajen mir. Za popolno uničenje fašizma in proti imperialističnemu potlačevanju.

Za skupnost slovanske družine biva-joč v Argentini in za napredek gostoljubne Argentine.

Upamo, da je naš Kongres vplival na javno mnenje ter smo prepričani da bomo dosegli zaželjene uspehe.

Toda tovariši Slovani! Naše žrtvovanje tam daleč se ne more primerjati z vašim ki ste prelivali kri ter častno prenesli vse trpljenje in se borili kot levi za osvoboditev naših domovin. Vaš boj ni bil zaman. Danes, prvič v zgodovini, naše domovine so v resnici svobodne in kar je zelo zanimivo, med strašnim bojem se je rodila Slovanska Skupnost, katera je porok ne samo za svobodo našim narodom, temveč faktor in en porok za dosego pravega svetovnega miru.

Mi Slovani v Južni Ameriki zaupamo v to skupnost, ki mora biti popolna in obljubljam pred tem velikim Kongresom, da napravimo kar bo v naši moči, da doprinesemo tudi mi kaj za to skupnost.

Živela slavna Rudeča Armada, osvoboditeljica slovanskih narodov! Živel nje voditelj maršal Stalin! Živela Fed. Dem. Ljudska Republika Jugoslavija in maršal Tito! Živela in naj se jači skupnost slovanskih narodov!

PLANOS — CALCULOS
HORMIGON ARMADO
CONSTRUCCIONES
V. L O J K
Técnico Constructor

Pedro Moran 5130 - U. T. 50-7186

HERRERIA DE OBRAS
BRATA RIJAVEC

Izdeluje vsa v stroko spadajoča dela
Segurola 1608-14 U. T. 67-6250
Buenos Aires

MEHANIČNA DELAVNICA

Anton Kline

Tinogasta 4386-88 U. T. 50-5750

Vesti iz Organizacij

SPOROČILO DRUŠTVOM

Kot je bilo že svoječasnó sporočeno vsem našim društvom, da se naj do konca lanskega leta zaključijo kampanje pomoči katere imajo v svojem načrtu, je sedaj potrebno da napravijo obračun in da vrnejo v najkrajšem času ves material in ga izročijo Koordinatorji oziroma Slov. Svetu ako so ga dobili potom istega.

Je zelo važno, da vzamejo vsi odbori na znanje, da se material izdan lanskega leta ne sme letos več razprodajati.

S tem ni rečeno, da se pomoč ne bo več pobirala, pač pa se bo ista nabirala z novim materialom, ki ga bo izdala Koordinatorja in kateri je kontroliran od strani vladnega urada, ki ima nalogo da kontrolira vse pomožne akcije, ki se vršijo v državi.

Slov. Svet.

OBČNI ZBOR GOSPODARSKEGA PODPORNEGA DRUŠTVA SLOVENCEV

Odbor G.P.D.S. vabi tem potom člane in članice na svoj 12. redni letni občni zbor, kateri se bo vršil dne 19. januarja 1947, točno ob 5 uri pop.

Ker v svoji 12 letni zgodovini društvenega delovanja je zelo važen in pomenljiv za našo slovensko naselbino, ne sme ta dan biti odsoten noben član.

ODBOR G.P.D.S.

ZA POMOČ DOMOVINI

Potom "Trgovskega Doma" sta darovala v pomoč domovini Pahor Josip \$ 50.— in Bruno Dreossi \$ 5.—. Izročeno bo določenemu namenu, ko bo zbrana večja svota, ki se nadaljuje od prejšnje zbirke \$ 1616.—.

ČLANOM IN ČLANICAM "LJUDSKEGA ODRA"

Sporočamo, da se bo vršil v nedeljo, dne 28. januarja ob 4 uri pop. članski sestanek, na katerem se bo razpravljalo o prihodnjem občnem zboru, ki se bo vršil meseca marca.

Dolžnost članov in članic je, da se sestanka udeležijo.

ODBOR.

10-LETNICA DRUŠTVA "IVAN CANKAR"

Deset letnico obstoja bo obhajalo naše aktivno društvo "Ivan Cankar" v Saavedri 22. marca t. l.

SLOV. DOM — MLADINSKI ODSEK

Mladinski Odsek Slovenskega Doma, sporoča, da je v Nedeljo 15-tega decembra imel svoj redni Občni zbor, na katerem je bil izvoljen sledeči odbor:

Predsednik: Boris Zlobec; tajnik: Milan Bevc; blagajnica: Ema Marušič; načelnica propagande: Marija Giacomelli; načelnik športa: Zorko Bavčar. Odborniki: Mercedes Štoka, Boris Ličen. Revizorji: Hermina Bevc, Joško Lojk.

IZ U. S. J. — SLOVENSKI ODBOR

OBČNI ZBOR.

V nedeljo, dne 2. februarja se bo vršil tretji redni občni zbor, kateri bo velike važnosti, posebno radi bodočega delovanja. Dolžnost vsega članstva je, da se bo istega ločno udeležilo. V prihodnji številki lista več o tem.

*

Nov pododbor.

Po daljših pripravah se je vršil v nedeljo dne 29. decembra v San Martinu ustanovni občni zbor nove skupine. Natačno poročilo bomo objavili prihodnjič.

*

Pomoč domovini.

Oni, ki so v naši domovini znali ra junški čin pogaziti ogabni raznobarni fašizem in s tem rešiti čast naše domovine, se danes ravno tako neumorno žrtvujejo pri obnovi svobodne Jugoslavije. Danes domovina še vedno potrebuje pomoči in tega se naši rojaki dobro zavedajo, zato pa delajo v tem smislu.

Parque Patricios.

Pododbor tega okraja je razprodal za \$ 870 patriotskih titelnov sledečim rojakom: Po \$ 100: Maks Kranjc in Franc Koren; Po \$ 50: Andrej Volane, Ivan Koren, Anton Faletič, Ivan Faletič, Ivan Straus, Jurij Dragič, Silvester Berginjc.

Po \$ 25: Ignacij Uršič, Josip Bon, Silvester Bon, Rudolf Lenkič, Maks Melinc, Angel Stantič, Alojzij Kurinčič, Danjel Ozbič, Stan-ko Miklovič, Ivan in Rozina Sivec.

Po \$ 10: Franc Bajt, Mihael Ivančič, Marija F. Matelič, Anton Perič, Matija Lister, Josip Stanič, Štefan Kodrič. — Skupaj \$ 870.

*

Pododbor iz Saavedre in društvo "Ivan Cankar" sta razprodala patriotskih titelnov za \$ 1450.—. Kupili so:

Mihael Križnič \$ 100.—
Po \$ 50: Franc Kolenc, Franc Spačal, Marij Bandelj, Stanislav Badalič, Karol Kaluža, Gašpar Štavar, Alojzij Saksida, Karol Humar, Viktor Maurič, Andrej Benčina, Anton Pojc, Josip Pojc, Lovrenc Vodopivec, Ivan Terčič.

Po \$ 25: Josip Bezin, Lucija Kralj, Bernard Cibič, Štefan Štavar, Anton Prijon, Avguštin Štolfa, Viktor Metljak, Andrej Škerk, Anton Godnič, Jožefa Klinec, Adam Kersting, Alojzij Bergoč, Valentin Križnič, Maksimiljan

Podgornik, Andrej Humar, Mirko Brezavšček, Po \$ 10: Luisa S. de Legat, Franc Lojk, Zofija Podgornik, Gabrijel Krivec, Amalija S. Jug, Viktor Breščak, Albin Vrabec, Alojz ker, Ludovik Kozmina, Arturo Micheluzi, Rudolf Švagelj, Ivan Lupič, Henrik Živec, Josip Lavrenčič, Marij Markuža, Alojzij Uršič, Alojzij Zamida, Dušan Dukič, Blaž Matica, Anton Krbavac, Franc Huren, Alojzij Bašo, Franc Fiegl, Anton Hostar, Josip Hostar in Ant noKlanjšček. — Skupaj \$ 1.450.

SPOROČAMO

Zbrali so se v mestu Santa Fe, dne 15. dec. 1946, razni člani sledečih organizacij: "Odbor Svobodne Bulgarije", "Udruženje Svobodna Jugoslavija", "Ukrajinsko-Belorusko Kult. Društvo", "Poljski Odbor za Pomoč" in "Češki Klub" ter so ustanovili pripravljalni odbor "Slovenskega Odbora" podružnica v Santa Fe.

Pripravljalni odbor je sestavljen iz sledečih članov:

Predsednik: Nicando Kubach (Ukrajinec)
Podpredsednik: Anton Bulič (Jugoslovan)
Tajnik: Elija A. Kolev (Bolgar)
Tajnik zapisnikar: Peter Paluch (Poljak)
Blagajnik: Alojz Portovt (Jugoslovan)
Podblagajnik: Josip Sanecki (Poljak)
Odborniki: Metodij Mraz (Čehoslovak), Teodor Gruschuk (Ukrajinec), Elizabeta Petroff (Bolgarinja), Anastasia Ionkoff (Bolgar)
Namestniki: Kozme Zuvela (Jugoslovan).
Revizorji: Nikolaj Hupalo (Ukrajinec), Andrej Kalčič (Jugoslovan) in Ivan Ducheff (Bolgar).

Za načrte, betonske preračune in Firmo obrnite se do tehničnega
KONSTRUKTORJA
Franca Klanjšek
HABANA 4321 vogal SANABRIA

Obletnica J. D. "Samopomoč Slovencev"

JUGOSLOVANSKO DRUŠTVO "SAMOPOMOČ SLOVENCEV" v ulici Centenera 2249, praznuje letos četrto obletnico postavitve lastnega doma in DESETO OBLETNICO ustanovitve društva in svojega delovanja.

V ta namen priredi veliko prireditev v svojih prostorih v SOBOTO, dne 1. FEBRUARJA ob 9 uri zvečer, na kateri bodo sodelovala vsa naša društva. Poleg raznih pevskih točk se bo podalo lepo igro širi dejanko:

"PARTIZANSKA ŠPIJONKA"

To se je dogajalo v začetku leta 1945 ko so Nemci še vedno divljali po Jugoslaviji in mislili na zmago. Med hribi so se nahajale partizanske čete, katere so Nemci srdito preganjali. Komaj so se malo odpočile začno znova pokati nemške puške; hitro po prvih strelih se zgrudi na pečinah krepak partizan, belo kamenje je zarudelo od njegove krvi. Poizkusil se je še enkrat dvigniti pa zaman. Omahnil je na tla, njegova oslabela roka je spustila svojo zvesto spremljevalko, dolgo puško. Onstran doline, v megleni zarji je njegovo oko še enkrat uzrlo svojo belo hišo. To je bil njegov dom, kjer ga sedaj v strahu čaka njegova žena. O, da bi ji mogel reči vsaj zadnjič zбоgom. Toda obsojen je, da tukaj izkrvavi. Ni ga sla, ki bi ponesel njegove zadnje pozdrave v belo hišo onstran doline. "O, Vilna", vzdihne. Približa se mu nemški major; ko zagleda prstan na ranjenčevi roki mu ga sname. Partizan odpre oči, ko zagleda sovražnika pred seboj hoče zopet prijeti za puško. Sliši se strel in hrabri partizan omahne na pečino.

JUGOSL. DRUŠTVO "SAMOPOMOČ SLOVENCEV"

Vabi vse cenjene rojake in rojakinje na

PIC - NIC

kateri se vrši v NEDELJO, 19. JANUARJA v BERNALU F.C.S., Kinta "Marconi". Za ples bo igrala radio-victrola.

PREVOZNA SREDSTVA: Iz Constituciona vlak vsakih 20 minut do Bernala. Iz postaje Bernal do kinte vozijo colectivi vsakih 10 minut.

Se vljudno priporoča ODBOR.

Silvestrov večer

Je že v običaju, da Slovenci narod prav na lep način praznuje Silvestrovo. Kdo se pa ne bo spominjal naših lepih Silvestrovih večerov v domačih krajih. Mi se še vedno radi poslovimo od starega leta skupno in si potem v družbi znancev in prijateljev voščimo prihajajoče novo leto.

Vedno enake želje: vse najboljše! na mnogo let, itd. Zadnja leta pa smo imeli iznenadenja, ker doseglo se ni onega kar smo si želeli. Posebno pa naše ljudstvo v domovini ni bilo deležno sreče, temveč vojno, prelivanje krvi, beda, lakota itd. Res je, da jim je leto 1946 doprineslo zaželjen mir in svobodo, upamo pa, da jim bo 1947 prineslo še večje veselje, srečo in dobrobit. Kaj bo prineslo pa nam izselencem? To je pa uganka, ki jo ne moremo sedaj rešiti.

Vsi oni, ki se tu le količkaj udeležujejo ali zanimajo za društvena delovanja, vedno praznujejo Silvestrovo v enemu ali drugemu društvu. Zadnji Silvestrov večer so praznovali Ljudski oder in Ivan Cankar v prostorih prvega in Slov. Dom in G.P.D.S. v prostorih poslednjega.

Ne bomo tu prav podrobno opisovali o sporedih, saj na ta večer naše ljudi ne posebno zanima kaj se pada na odru in škoda se je tudi truditi za kakšen umetniški spored.

V prostorih G.P.D.S. se je zbralo lepo število naših rojakov. Spored je bil kratek, saj tudi ljudstvo je dospelo pozno. Nastopili so skupno zbori obeh društev pod vodstvom J. Kregelja in izvela dobro par pesmi. Veselost igra katero je imel podati na oder Slov. Dom, se ni uprizorila. Kar pa moramo res pohvaliti je bilo voščilo k novemu letu, t. j. simbolična slika, ki jo je predstavljala mladina G.P.D.S. pod vodstvom Iv. Pečenka. Ta živa slika je bila res dobro zamišljena in lepo podana. Res škoda, da nismo razumeli besedila k voščilu, ker moralo je biti pomenljivo in lahko bi se bilo zato postavilo mikrofona.

Sledila je še prosta zabava, pri kateri je sviral orkester "Karlito".

Pa bili smo tudi v Ljudskem odru. Simpatizant in člani društva so si ta večer dali snidenje in društveni prostori so bili skoraj tesni. Tu smo videli znance s katerimi se že več časa nismo srečali. Res lepo število naših rojakov je bilo tu prisotnih. Gomerjevo veseloigro Putifarka. Smeha ni manjkalo in vloge so bile skoraj vse v rokah starih in izvežbanih igralcev, kateri so se prav dobro odrezali. Mešan zbor Ljudskega odra, ki ga vodi Saksida je tudi dobro zapel par pesmi. Največ pa je ugajal vsem zbor naraščaja Ljudskega odra, ki ga vodi Samec. Ti majhni pevci žanjejo vedno lepše uspehe ob nastopih. Ob koncu tudi živa slika in voščilo k novemu letu. Potem pa še plesna zabava, pri kateri je sviral Samčev orkester.

V enemu, kot v drugemu društvu smo opazili lepe skupine znancev, ki so skupno pri mizah trčili v novem letu. Vladalo je lepo veselje v nadi, da bomo tega slečni celo leto. V jutranjih urah in celo pri belem dnevu so naši rojaki odhajali na svoje domove zadovoljni in veseli. Kako ne bomo veseli saj za za eno leto se več ne snidemo na Silvestrovo...

S. Savo.

RESTAVRACIJA in BAR

Peter Benčić

Lastnik.

INDEPENDENCIA 4202 — BS. AIRES

SLOVENSKI GLAS

Propietario: CONSEJO ESLOVENO

Director: JOSE NOVINC — Administrador: METOD KRALJ

PODUPRAVE SLOVENSKEGA GLASA

Gospodarsko Podporno Društvo Slovencev v V. Devoto: Simbrón 5148. U. T. 64-1509.
"Ivan Cankar": Ramallo 4962 — Saavedra.
Ljudski Ode: Coronel Ramón Lista 5158. U. T. 50-5502.
Jugoslovansko Društvo Samopomoč Slovencev: Centenera 2249. U. T. 61-1701.
Slovenski Dom: San Blas 1951. U. T. 59-3667.
Udruženje Svob. Jugoslavija, Slovenski odsek: Cnel. R. Lista 5158. U. T. 50-5502.

ZASTOPNIKI:

Za Córdoba in okolico: Franc Kurinčič — Pinzón 1639.
Za Rosario in okolico: Štefan Žigon — Avenida Lagos y Horqueta.
Za Lomo Negro in okolico: Golobič Marko.
Za Florido in okolico: Gregorc Ivan — Lavallo 3297, Florida, F. C. del E.
Za Villa Calzada in Temperley ter okolico: Luis Furlan — Cnel. Flores, V. Calzada.
Za Villa Lugano: José Brišček — Beron de Astrada 6488.
Za Caballito: Marija Klarič — José Bonifacio 663, Buenos Aires.
Za Caseros in Tropezón: Iván Hovrat — Lisandro Medina 1386.
Za Montevideo: Vera in Milka Ogrizek — Rectificación Larcañaga 2235.
Na Paternalu: Matevž Simčič — Warnes 2101, Buenos Aires.

Buenos Aires, 16 de Enero de 1947

No. 9

LETO 1947 NAJ BO LETO STVARNEGA DELA V NAŠI NASELBINI!

—V naši naselbini se je pred leti pojavilo novo življenje. Naša društva, ki so se pred vojno bavila največ s kulturnim delovanjem, so začela naknadno misliti tudi na razna druga polja udejstvovanja. Začelo se je delati na gospodarski in socialni podlagi. Viden dokaz tega delovanja je bil nakup zemljišč od strani posameznih društev. Na teh zemljiščih si je vsako teh društev dvignilo par sob za društvene potrebe, zidan ali lesen oder na koncu dvorišča, katero služi za plesišče pri domačih prireditvah. Razmere, ki so vladale v naši naselbini in nato še svetovne prilike, niso dopustile, da bi se ti začetki društvenih graditev pretvorili v dokončane društvene domove oziroma dvorane, ki bi odgovarjale našim potrebam, pač pa so postale skoro nekako breme omenjenim društvom. Na socialnem polju so se društva začela baviti s samopomočjo, t. j. če zbolí kak član našega društva nudi podporo itd. Med vojno se je med nami razvila tudi močna organizacija, ki si je nadela kot glavno nalogo zbiranje pomoči domovini. Zadnje čase so se tudi naši trgovci, obrtniki in industrijalci začeli gibati in misliti, da si v skupni organizaciji medsebojno pomagajo v zadevah, ki so v zvezi z njihovim strokovnim delovanjem in istočasno pomagati domovini in koristiti naselbini. Naša društva, ki so prej več ali manj individualno delovala so tekom vojne delovala bolj strjeno v svrhu pomoči domovini. Pri vsem tem smo videli, da so v skupnem delovanju uspehi večji nego če vsako društvo dela posamezno. Vsa ta dejstva pričajo, da bi bil že enkrat čas, da se slovenski izseljenci odločijo in sporazumno odpravijo vsa nesoglasja, da izgine med nami tisti individualizem toliko med posamezniki, kolikor med organizacijami, ki je že toliko škodoval našemu razvoju na vseh poljih. Ako ni direktno škodoval je pa oviral in zelo zakasnil naš splošen napredek.

Stopili smo v leto 1947. To novo leto naj bo v naši naselbini LETO STVARNEGA DELA.

Delo, katerega ima naša naselbina za seboj, in čeprav sadovi tega nesebičnega in trudopolnega dela so premajhni in ne odgovarjajo vstavljenim silam, je vendar največji dokaz, da je slovenski izseljenec POŽRTVOVALEN.

Veliko zaslugo imajo naša društva s tem, da so dramila slovenske izseljence in ravno društvom se imamo zahvaliti, da se naša mladina zaveda svojega slovenskega porekla.

Zgoraj sem tudi omenil, da je sad dela in požrtvovalnosti naših izseljencev premajhen. Zakaj? Odgovor temu je enostaven. Prvič je bila temu kriva individualnost, oziroma razcepljenost moči; drugič pa pomanjkanje sredstev.

Tooliko razcepljenost, kolikor pomanjkanje sredstev, je treba vzeti kot eno samo vprašanje, kajti delitev moči pomeni obenem delitev sredstev.

Vse delovanje v naši naselbini bi se lahko osredotočilo in naše izseljenstvo bi v kratkem uživalo stvarne sadove, ako bi to osredotočenje bilo izpeljano po zgledu naših bratov v domovini in na trdnih temeljih realnosti, ki je sad resnega premišljevanja in trezne preudarnosti, ki je mogoča le ako se odrečemo vsakim predsodkom, dogmatiki in samoljubju.

V našem izseljenstvu imamo na razpolago mnogo nesebičnih in požrtvovalnih moči in tudi potrebna sredstva bi se dobila, samo je treba te moči pravilno sporediti, ali združiti, sredstva pa zediniti. Da dosežemo združitev Slovenci v Argentini ne rabimo nobenih varuhov, nobenih rokoviteljev ali samozvanih voditeljev, pač pa potrebujemo mnogo resničnih prijateljev skupnosti, iskrenih rodoljubov, nesebičnih javnih delavcev, discipliniranih društvenikov katerim naj stoji pri srcu predvsem korist našega izseljenstva in dobro ime naše domovine.

Ne bo odveč ako na tem mestu spregovorim tudi o narodnostnem vprašanju Slovencev v Argentini, ker je mnogo naših rojakov in ravno tako

DOMAČE VESTI

POROKA

V soboto 11. t. m. sta se poročila tov. Komel Josip in Marija Vlk. Svatba se je vršila v Jug. Dr. Samopomoč Slovencev, kateri so prisostvovali mnogi sorodniki in prijatelji. Častitamo!

ŠTORKIJA

Štorklja je obiskala družino Perez ter podarila gospej Matilai Birsu poročeni Perez srčkano punčko, kateri so dali ime Marta Delia. Častitamo!

OPERACIJE

V nedeljo, dne 5. t. m. je bil nujno in nepričakovano operiran na kili (herniji) naš sourednik Slov. Glasa, tov. Franc Birsu. Operacijo so izvršili v bolnici Ramos Mejia in interniran je bil v sobi 9.

Upamo, da ko pride v roke čitateljem ta številka lista bo tov. Birsu že na svojem domu in mu želimo hitro okrevanje, da bo čimprej vršil svoje dolžnosti pri "Slovenskem Glasu".

*

V Sanatoriju Lavallo se je pa podvrigel operaciji naš sodruznik Anton Prijon, ki je član P. D. "Ivan Cankar" in delegat istega pri Slovenskem Svetu.

Želimo mu skorajšnje okrevanje!

*

Dne 15. t. m. se je podal v bolnico Teodoro Alvarez, dvorana št. 3, da se podvrže potrebnim operacijam naš rojak Benedikt Gomišček.

Želimo mu, da bi operacija izpadla dobro in da bi se kmalu vrnil v krog svoje družine!

VOŠČILO

Čitateljem Slovenskega Glasa želi obilo sreče v novem letu bivši urednik revije "Jugoslavija in Amerika" Ivan Borič. "Jugoslavija in Amerika" in sedaj urednik Jugoslovanskega oddelka na Poljski banki, Ivan Borič.

ISČEJO SE

Cigoj Olga poročena Rijavec poizveduje po svojem bratu Jožetu, če kdo ve zanj ali bi sam čital te vrstice naj se javi na naslov: Girardot 265, Buenos Aires.

*

Marija Križmančič poročena Petaros iz Boršta št. 71 pri Trstu, poizveduje po svojem bratu Avguštinu Križmančič iz Bazovice št. 172, ki je prišel v Argentino leta 1928.

Če bi kateri čitatelj vedel za njegov naslov naj sporoči na uredništvo Slov. Glasa.

*

Naproša se čitatelje Slov. Glasa v Sao Paulo v Braziliji, ako bi kdo vedel za družino Josipa Roja, ki je dospel v Brazilijo leta 1893.

Kdor ve zanj naj blagovoli sporočiti na naslov: Franc Roja, Pasaje J. Pablo López No. 2220, Villa Real, Buenos Aires.

Listnica Uredništva

St. Žigon, Rosario. — Sledi pismo Vam in hčerki.

S.P.D. Iv. Cankar. — O nesreči tov. Koko-ravca smo že v zadnji štev. poročali.

D. Korošec, B. Molina. — Vašo naročnino prejeli. Hvala! List Vam pošiljamo redno, ako ne dospe reklamirajte na Vaši pošti.

ZA TISKOVNI SKLAD "SLOV. GLASA";

so prispevali sledeči rojaki:

Karlo Uršič \$ 2.—; Rožanc Franc \$ 2.—

Vsled pomanjkanja drobiža odborniki Ljudskega odra \$ 2.—

Najlepša hvala vsem!

tudi v srbsko-hrvastkem delu naše naselbine, ki pojmujejo naše težnje po samostojnem delovanju kot nekak separaizem ali celo kot nek preuiran nacionalizem.

Naj takoj na tem mestu povem, da je vsakega obsojanja vreden vsak pretiran nacionalizem kakor tudi državni šovinizem a istočasno je obsojanja vredno vsako napačno tolmačenje narodnostne ideje ali narodnostne zavezanosti.

Največ energije je izviralo pri Slovencih iz odpora proti tujcem in ravno narodnostna ideja je Slovincem prinesla prepoved.

V preteklem stoletju je narodnostna ideja vidno stopila v ospredje in to vsled kulturnega napredka. Tehnični napredek prometa je omogočil med narodi intenzivnejše medsebojne stike, ki so pri malih narodih vzbudili bojazen za obstanek in s tem se je tudi povečala narodnostna ideja.

V prejšnjem stoletju imamo najvidnejše znake, da je narodnostna ideja premagala vse druge ozire v osvoboditvi Srbov in Bolgarov iz turškega jarma, v ustanku Grkov, v zedinjenju Italije in v prepovedu Nemčije.

V devetnajstem stoletju se je takorekoč ustanovil naravni zakon, da je napredek kulture mogoč samo na podlagi narodne individualnosti.

V sedanjem, to je v dvajsetem stoletju, pa potrjujejo ta zakon tudi državna ureditev v Sovjetski Zvezi in Novi Jugoslaviji, ki dajejo svojim narodom popolno samostojnost v okviru federativnih republik. To pomeni tudi uspeh narodnostne ideje kot državotvorne sile.

Tudi Slovenci v Argentini imamo takorekoč v krvi narodnostno idejo, to je tisti zdravi rodoljubni čut, ki ga hočemo uveljaviti ob vsaki priliki, in to se posebno opaža pri našem skupnem delovanju z ostalimi deli naše jugoslovanske naselbine, na društvenem polju itd. Na tej podlagi bi se moralo graditi tisto našo skupnost o kateri se zadnje čase toliko govori v naši naselbini. Vse skupno delovanje med našimi izseljenci, ki bi se hotelo graditi na katerikoli drugi podlagi, bodisi izključno politični, verski ali razredni bi tukaj v tujini brez drugega doseglja največji neuspeh, kot to dokazuje vse preteklo delovanje našega izseljenstva.

Dokazano je, da se tudi velike izseljenske skupine ne morejo politično na noben način uveljaviti v tuji državi v kateri so naseljene in zato bi bilo naivno če bi kateri od naših rojakov mislil nasprotno, ravno tako naivno pa je mišljenje rojakov, ki predbacivajo neko politiko svojim sorojakom. Slovenci v Argentini se zavedamo svoje narodnosti istočasno pa spoštujemo zakone naše druge domovine, gostoljubne Republike Argentine.

V strpnosti, bratstvu in razumevanju za našo skupno stvar delajmo vsi v tem letu za združitev vseh naših energij in zedinjenje vseh naših sredstev za napredek naše naselbine.

Bratje v domovini so nam dali lep zgled, posnemajmo jih, da bomo tako dosegli kak trajen in viden uspeh v naši naselbini!

NAŠI PROBLEMI

Poroča in komentira V. Černič.

Ob prihodu novega leta je že povsod navada, da se naredi nekakšen obris delovanja preteklega leta. Zato pa bi bilo dobro, da bi si osvežili spomin na glavne dogodke v preteklem letu.

Ko smo bili povabljeni pred letom vsi predstavniki naših organizacij in listov potom naše centralne organizacije — Koordnadore — na "lunch", smo na istem svečano obljubili, da tekom leta bomo Slovenci skupno delali, posebno na kulturnem polju in za pomoč našim bratom v domovini pod geslom: "Kot nši bratje v domovini za eno nerazdružljivo ljudsko republiko, tako mi v izseljenstvu za združitev vseh naših sil v prid in povzdig našega izseljenstva v tujini!" Smo pa izvršili to svečano obljubo? Mogoče prvič v zgodovini našega naseljenstva se je uresničila to, kar smo pred letom predvidevali. Smo lahko zadovoljni, da naš trud ni bil zaman, ker združili smo oba naša lista v eno samo glasilo, ustanovili Slovenski Svet, predložili predlog "Za eno društvo in en dom", tako, da lahko preteklo leto imenujemo "leto sporazuma".

Moje mnenje je, da ustanovitev Slovenskega Sveta je velevažen pojav na poti pravega sporazuma in sodelovanja med vsemi organizacijami v Južni Ameriki.

V Slovenskem Glasu z dne 19. XII. je bilo objavljeno poročilo Slovenskega Sveta do meseca decembra.

Vsak, kateri se zanima in zaveda za probleme naše naselbine bo dobil obris delovanja Slov. Sveta. Toda žalibog se opaža pri raznih debatah, da tisti, kateri bi morali vedeti za vse to gibanje ne čitajo teh poročil, ali jih pa kar površno. Drugi spet so, ki jih pa tolmačijo na svoj način. Prav radi tega pridejo razna nesoglasja med odborniki enega društva.

Zato bi priporočali vsem odborom naših društev: ker že imajo pravila Slov. Sveta v rokah, naj temeljito pretresejo točko za točko, tako da do konvencije bodo vsi na jasnem in s tem olajšajo delo istemu.

Kakor je važen načrt za ustanovitev Slovenskega Sveta za celo Argentino, ravno tako je velikega pomena za Buenos Aires in okolico predlog "Za eno društvo in en dom". Torej v tem letu nas čaka tudi problem, kateri bo rezgodovinskega pomena za našo kolonijo.

Ko sem v predzadnjem mojem komentarju podal kratek obris gori imenovanega predloga sem povedal, da bo vzbudilo različna mnenja in vračanja. Toda me veseli, da odbor Slov. Sveta ne izgublja časa z nepotrebnimi debatami temveč je poslal ta važen predlog na pristožno mesto, to je: na naša društva, ker ona so poklicana, da rešijo ta problem. Naša društva imajo besedo, ter do 25. januarja morajo odgovoriti na Slov. Svet v smislu sklepov članskih sestankov naših društev.

Kaj bodo odgovorila naša društva? Se bodo združila? Takšna in podobna vprašanja krožijo po koloniji.

Z druge strani naša mladina nas javno vpraša, kaj mislimo, ali se bomo še ravsali in kavsali, ker ravno radi tega naša mladina tone v morju tujine, ker nima lastnega doma, kjer bi se skupno učila našega jezika, naše pesmi in naših iger. Vse to dobro čuti in se dobro zaveda, da je slovenskega porekla in je ponosna danes, da izhaja iz onega junaškega jugoslovanskega

naroda, kateri si je priboril svobodo in tudi časten prostor v svetovnem položaju. Rada bi se učila mladina našega jezika, jezika onih mornarjev in partizanov, kateri prihajajo med nas iz domovine, ker tudi oni bi se radi po domače z njimi razgovarjali. Zato se je mladina Ljudskega odra — vsa čast zavednim mladeničem in mladenkam — obrnila na Slov. Svet, da skupno z mladino vseh naših društev, želijo vpeljati učne tečaje, nimajo pa za to prostorov. Slov. Svet Vam je odgovoril da bo pomagal vse kar je v njegovi moči za to koristno inicijativo.

Pomagat rešit take probleme je v prvi vrsti dolžnost Slov. Sveta, toda odbori vseh naših društev se morajo zavedati, da od njih pomoči zavisi največ. Zato se čudimo, da v zadnjem času se je urinilo nekakšno nezaupanje med odbori in delegati Slov. Sveta. In direktno se skuša podprati ta nesoglasja pri nekaterih naših društvih, čeprav dobro dotični odborniki vedo koliko truda je stalo delegate predno se je prišlo do današnjega sporazuma v naši koloniji. Tudi dobro vedo dotični odbori, da vsi, kateri sestavljamo današnji Slov. Svet, nismo prišli sami, ampak so nas poslali ravno dotični odbori. Saj ima Slov. Svet polnomočne "kredenciale" podpisane od dotičnih odborov. Čemu potem ta gonja proti delegatom? Mogoče izvira iz nerazsodnosti in nevednosti? Ali so "drugi" vplivi? Zato je potrebno enkrat za vselej razrešit ta problem. Bližajo se občni zbori naših društev, zato apeliram na vse tovariše - delegate, da se zavzamejo pri svojih društvih, da se upostavi v vodstvo društev ljudi, ka-

JOŽE SREBRNIČ

teri se zavedajo pomena današnjega časa, kateri so pripravljeni podpret z vsemi močmi, kar je kolonija toliko časa pričakovala in danes ima. Nazaj nikdar več, ampak naprej do cilja: "Za eno društvo in en dom".

Upamo, da leto 1947 bo leto združitve naših društev ter začetek gradnje našega skupnega Narodnega Doma, kateri bo nema priča prave bratske sloge med naseljenici v tujini ter ponos naše nove domovine.

Mladinski Odsek "Slovenskega Doma"

PIREDI SVOJO

DRUGO PRIREDITEV

Ta velika prireditev se bo vršila v **SOBOTO 8. FEBRUARJA** ob 9 uri zvečer v društvenih prostorih ulica SAN BLAS 1951.

— S P O R E D : —

POZDRAV Predsednika in Tajnika Mladinskega Odseka.

I. D E L

PETJE: Pesmi, izvaja mešan zbor Mladine pod vodstvom C. Krena.

DEKLAMACIJA, izvaja Adrijana Baretto.

GLAZBENA TOČKA: Na klavir izvajajo: M. Giacomelli, J. Lojk, M. Bevčič, B. Zlobec.

ARGENTINSKI DOMAČI PRIZOR: Izvajajo: N. Leban, L. Turk, I. Štokar, C. Živec, A. Trebše, V. Zlobec, H. Bevčič, M. Giacomelli, W. Calderón, R. Bevčič.

II. D E L

GLAZBENA TOČKA: Na gosli izvajajo: A. Turk, M. Volk.

PLES: Izvajajo članice Mladinskega Odseka Slov. Doma.

Nato pa OBILO SMEHA z enodejansko SMEŠNICO:

"Una Estatua en Villarrocín"

O S E B E :

Pablo Anchoa	José Arias
Serafin Albertigo (ex Alcalde)	Ricardo Bevčič
Gutierrez (Policía)	Walter Calderón
Don Angel Telaraña (escultor)	Boris Zlobec
Benjamín (hijo del Alcalde)	Julio Lamas
Pueblo: Roque	Francisco Gaeta
Crespo	Zorko Bavčar
Pedro	Fernando Jazbec
Antonio	José Lojk

Po končanem sporedu **PROSTA ZABAVA in PLES**
Svira Slovenski Orkester "KARLITOS"

Vljudno vabi MLADINSKI ODSEK "SLOV. DOMA"
NE POZABITE PRITI! — TO BO NEKAJ IZVENREDNEGA!

Jože Srebrnič, delavski učitelj-organizator in bорец. Zelo mlad še je bil preganjan po avstrijski policiji, aretiran in zaprt na Ljubljanskem gradu. Leta 1914. je moral na gališko fronto; pozneje kot ujetnik je mnogo pretrpel v caristični Rusiji. Za časa ruske revolucije se je iste aktivno udeležil.

Ko se je vrnil domov se je neumorno oprijel dela, radi česar ga je pričela zasledovati in preganjati italijanska policija.

Slovenski in furlanski proletariat sta ga poslala v rimski parlament. Še kot poslanec je bil aretiran, romal je iz zapore v zapor in na razne otoke.

Pozneje, ko se mu je nudila priložnost je odšel v staro Jugoslavijo, kjer ga je zopet čakalo preganjanje in zapor, dokler ni bil končno izročen fašistični policiji, katera ga je zopet spravila na otoke, kjer je ostal dokler ni prišla ura, ko je s puško v roki stopil v partizanske vrste. Kot član Pokrajinskega odbora je znal spretno izrabiti vse izkušnje nabrane tekom njegovega življenja in borbe.

Čeprav je bil že prileten moč, strahnil se ni nobene naloge in tako je pri eni izmed nevarnih nalog žrtvoval svoje življenje.

Slovenski narod ima malo moč, kot je bil pokojni Srebrnič, zato pa njegovo ime bo ostalo zapisano v zgodovini slovenskega naroda.

Meseca junija lanskega leta je bil ustanovljen odbor, ki si je nadel nalogo zbirati za spomenik pokojnega J. Srebrniča. Da bi pa ne izgledal omenjeni odbor kot kakšna navadna zasebna ustanova in ker je bil pok. Jože ustanovnik Ljudskih odrov na Primorskem, je čutil odborstvenost njegovega Ljudskega odra kot svojo dolžnost sprejeti pokroviteljstvo "Srebrničevega odbora", kar znači menda dovolj veliko jamstvo celo za one, ki imajo vedno dovolj raznovrstnih izgovorov. "Srebrničev odbor" je razdelil čez 70 nabiralnih pol, mnogo istih je že bilo izpopolnjenih in vrnjenih. Zbirka bi se imela že zaključiti, toda na prošnjo zastopnikov nekaterih društev se je isto podaljšalo ter tako se je dalo možnost vsem, da se lahko oddolžijo spominu našega velikega učitelja-borca Jožeta Srebrniča.

Srebrničev odbor.

Beležke iz dežele

V Slov. glasu čitamo zelo zanimivo poročilo Slov. sveta. Želeti je, da bi Slov. Svet od časa do časa podal slično poročilo ter na ta način obveščal našo javnost o svojem delovanju, da si bo znala ustvariti pravilno sliko in oceno.

*

Kdor ima dober namen se nima ničesar bati in današnji odbor Slov. sveta sestavljen iz zastopnikov naših društev, nam to jamči.

*

Pravilo velja, da predno se skliče konvencija se mora organizirati začasni odbor in v našem primeru ni bil zato nihče bolj pooblaščen kakor so naša društva. Iz naših društev pa je bil sestavljen pripravljalni odbor Slov. sveta. Popolnoma pravilno.

*

Ko se je Bevin vrnil iz Sev. Amerike, je med drugim izjavil, da na Primorskem mejita dve plemeni — latinsko in slovensko ter da je med njima borba stara že več sto let. Ko smo se pogajali — je dejal — sem v prvi vrsti upošteval dve glavni točki: etnično in ekonomsko. Napravili smo tako, da bo čim manj Italijanov pod Jugoslavijo in čim manj Jugoslovancev pod Italijo.

Morda velja to načelo za kakšen kraj, popolnoma pa je gosp. Bevin v zmoti kar se tiče Gorice. Tam se niso upoštevale niti etnične niti ekonomske resnice. Če Gorica ostane pod Italijo, dežela bo razdvojena, mesto bo edino služilo za kakšno izdajanje proti Slovincem in končno se bo izpremenilo v brezpomemben trg, kajti pesem vsebuje resnico, da "brez Slovencev Gorice ni!"

*

Čudimo se, pa se nimamo mnogo začuditi, saj je celo v Ljubljani slovenščina bila manj vredna od nemščine. O, le potolažimo se, mnogo se je do danes spremenilo. Pa ni prišlo samo.

"Zaprto sem torej — no, saj vem da si uganil — zaradi Anastazija Zelenca, kakor ga je Prešeren imenoval, ali Grūna, kakor se je sam imenoval. Tako še ni bila razburjena Ljubljana. In vse to zaradi Grūnove slavnosti. Ljubljanski Nemci so se hoteli samo postaviti pred svetom, češ: v Ljubljani nas je nekaj, pa so dali iz brona uliti glavo pesnika Grūna ter jo vzdali na Nemškem trgu, da bi jo gimnazijci vsako nedeljo občudovali. In prišli so Nemci od vseh strani z zastavami, prišli so nemški "turnarji", ki pravijo, da bodo od Berlina do Adrije sezidali nemški most. Ljudi se je vse trlo po Zvezdi in ob cesti, koder se je pomikala gospoda. In v trenutku, ko so jeli korakati in je zagodla "banda", so se iz množice začeli ostrti piski in žvižgi. Od šumenja množice in žvižganja se godba skoro ni slišala. Teda stoj, v tem trenutku se zablistajo svetli bajoneti ter pretili so da nas prebodo ako se ne umaknemo..."

Tako je trajalo to žvrgolenje in piskanje do devete ure... Tu stopi med nas Pasár, slovenski gledališki igralec druge vrste, a šaljivec prve vrste ter nam prav na tistem pové: "Fantje prinesel sem dva žepa klopcev. Kdo hoče katerega?"... Pasár je skrivaj zlezal na kostanj, ki se je bil odel ravno z najgoščim listjem. V tem je na vrtu neki govornik končal svoj ognjevit govori, gospoda mu je gromovito ploskala in godba je začela veselo igrati, kar — o joj, o joj! — prileti kakor z jasnega neba klopotec na vrt ter se razpoči ravno na mizi pri kateri je sedel slavnostni govornik. Gospoda se je prijetela za nos, vitez G. je priletel z debelo gorjačo in cilindrom na glavi. V tem prileti za prvim klopotcem še drugi, tretji — — — Sedaj sedim v zaporu in ti pišem..."

B. Golobov

Iz Uprave

NAROČNIKOM, OGLAŠEVALCEM
IN ČITATELJEM "SLOVENSKE
GA GLASA"

Pri pregledovanju računov pri naši upravi, se je ugotovilo, da so nekateri naročniki in oglaševalci še precej zaostali z naročnino. Uprava do sedaj tistim lista še ni ustavila upajoč, da se isti zavedajo svoje dolžnosti ter čimprej poravnajo zaostalo naročnino, ker v nasprotnem slučaju bomo primorani jim list ustaviti.

Vsem je gotovo znano, da cena tiska lista se je visoko dvignila in čeravno se Uredništvo in Uprava žrtvujejo brezplačno pri listu, je finančno stanje istega komaj zadostno, oziroma večkrat celo pomanjkljivo.

Uredništvo in uprava nujno potrebujejo nekaj opreme, pisalni stroj in druge potrebščine. Da pa to zadevo rešimo, potrebujemo pomoči od naših rojakov in čitateljev Slov. Glasa. Kampanja za list je v teku in v razprodaji so "boni" za tiskovni sklad. Prepričani smo, da sleherni naš rojak razume potrebo našega tiska ter se zato ne bo odrekal ko mu ponudijo "bone" za tiskovni sklad.

Pa ne samo to, dolžnost vsakega čitatelja Slov. Glasa je, da v tem letu pridobi vsaj enega novega naročnika. Ako ni še kdo naročen na list, pošljite nam naslov istega, ki mu bomo poslali takoj par številčk na ogled. Kakor hitro mi dobimo tisoč novih naročnikov, bomo lahko izhajali tedensko.

Člani naših društev lahko poravnajo zaostalo naročnino pri podupravah v posameznih društvih. Naročniki v notranjosti, t. j. v mestih pa pri naših zastopnikih, ki so označeni v Slov. Glasu. Ostali po deželi pa lahko pošljejo naročnino potom pošte (giro ali bono postal) na ime upravnika Metoda Kralj. Tudi vsak denar namenjen listu naj se pošlje na ime našega upravnika.

Slov. Glas ima razen omenjenih tudi svoje naplačevalce za mesto in bližnjo okolico in sicer sta Josip Zlobec in njegov sin Boris. Prosimo cenjene naročnike in oglaševalce naj jim gredo na roko, da ne bosta glede naplačevanja delala nepotrebnih poti.

Še vedno nam prihajajo pritožbe od nekaterih, da lista ne dobivajo redno. Mi se potrudimo, da bi vsi list redno prejimali in komur reredno prihaja ni to naša krivda. Prosimo vsakega, da nam nerednost sporoči, da napravimo pri pošti potrebne korake.

UPRAVA "SLOV. GLASA"

RUDOLF KLARIČ

INDUSTRIJA ELEKTRICNIH IZDELKOV

★

JOSE BONIFACIO 663

BUENOS AIRES

SLOVENSKA JURIDIČNA PISARNA

ODŠKODNINE — ODSLOVITVE — NEZGODE — DEDŠČINE
IN VSE SODNIJSKE TRAMITACIJE

Uradne ure: od 18 do 20

DIAGONAL NORTE 1119 - Piso 8° - Escritorio 823 Buenos Aires
Nasproti Obelisku U. T. 35-6243 y 35-2916

Mladinske delovne akcije v Sloveniji igrajo zelo važno vlogo pri prevzgoji našega mladega človeka na splošno

Leta 1945 je bila v Sloveniji osnovana prva delovna brigada, ki je štela 600 mladincev. Sodelovala je pri obdelavi zemlje na Krškem polju in pri sekanju drv v Bohinju. Drugih večjih delovnih akcij, pri katerih bi sodelovale večje mladinske delovne enote, v letu 1945 ni bilo.

V vrtem letu razmaha mladinske organizacije v svobodi pa so mladinske organizacije izvedle široke akcije; organizirale so vionirske kolonije za 6000 pionirjev in delovne akcije, pri katerih sodeluje 5000 mladincev in mladink.

Mladina Slovenije je vključena v več delovnih akcij. Med drugim pomaga pri gradnji proge v Borovnici.

Mladinske delovne brigade mesta Ljubljane so že v predkongresnem tekmovalju skoraj vsako nedeljo potovale na borovniško progo ter pomagale pri vseh delih v usekah, v kamnolomu, na nasipih, pri zasipanju bombnih lijakov i. t. d.

V začetku julija so bile v dogovoru z upravo železnice in sekcij, ki grade to progo, poslani v Borovnico tri mladinske delovne brigade mesta Ljubljane, ki štejejo skupno 620 mladincev. Tu gradijo novo položnejšo progo, ki bo dolga 11 km. Dela pa le počasi napredujejo zaradi hribovitega terena in graditve velikih nasipov.

Drugo veliko javno delo, pri katerem sodeluje mladina Slovenije, je gradnja avtoceste Ljubljana - Vrhnika. Cesta, ki je tekla že prej, bo sedaj razširjena in asfaltirana. Delovna sila za gradnjo avtostrade je bila zaradi pozno odobrenih kreditov zbrana precej na hitro ter je še sedaj primanjkuje. Zato je pomoč mladinskih delovnih brigad pri tem delu toliko bolj važna. Sodelujeta dve delovni brigadi mesta Ljubljane s 350 mladinci ter brigada Julijske Krajine z 248 mladinci. Mladina dela na odrejenih sektorjih, s čimer je možen pregled, koliko dnevno napravi. Njeno delo obsega planiranje terena, čiščenje zemlje, rušenje hiš, ki so postavljene na terasi, itd.

Nadalje pomaga mladina pri gradnji ceste ceste Ljubljana—Ježica. Dosedanjo cesto v predmestju Ljubljane bodo razširili in s kockami tlakovali. Gradnjo vodi direkcija cest. Tu sodeluje ena delovna brigada mesta Ljubljane z 210 mladinci.

V tej brigadi dela tudi večji procent srednješolcev, ki imajo popravne

izpite. Po delovnem času se dijaki v posebnih krožkih pod vodstvom profesorjev pripravljajo na izpite.

Četrta akcija je regulacija reke Pesnice pri Ptujju. Vsa dela pri regulaciji reke Pesnice je začela izključno le iniciativna mladina. Predsedstvo vlade je na predlog mladinske organizacije odobrilo kredit pet milijonov dinarjev za pričetek dokončnega reguliranja rečne struge.

Reko Pesnico v ptujjskem okraju regulirajo že odkar ljudje pomnijo, vendar vse doslej še niso doseženi zadovoljivi rezultati. V Avstro-Ogrski so regulirali nekaj sto metrov, v stari Jugoslaviji 150 metrov struge, kmetom pa so poplave vsako leto uničevale pridelke na poljih. Še pred vojno je bila v vaseh okrog Pesnice osnovana vodna zadruga, ki pa ni prav nič napravila.

Prihod mladinskih brigad v dolino Pesnice je vtil upanja obubožanemu prebivalstvu. Trdno so prepričani, da jim bo mladina pokorila reko.

Štirinajst dni so trajale priprave za delo in namestitve velikega števila delovnih enot. Šest delovnih brigad s 1500 mladinci dela na skoraj 2 km dolgem odseku 50 metrov širok kanal na ustju reke.

Poleg tega pomaga mladina graditi progo Otovac—Bubnjareci. To je zadnja še porušena proga v Sloveniji. Porušili so jo partizani po kapitulaciji Italije. Po osvoboditvi so bile popravljene vse proge, samo proga od Otovca pri Črnomlju pa do Bubnjarecev na Hrvaškem je še čakala delovnih rok. Popravio te proge se je pričelo prav tako na iniciativo mladinske organizacije. Pri tej gradnji delajo tri delovne brigade s 600 mladinci. Vsa dela na progi opravlja mladina sama pod vodstvom inženirjev, dočim grade via-dukte in mostove kvalificirani delavci.

To so akcije, pri katerih sodelujejo mladinske delovne brigade. Delovni efekt pri teh javnih delih prvotno ni bil najboljši. Člani delovnih brigad so srednješolci, nevajeni daljšega ročnega dela. Po nekaj dnevih pa se je situacija spreminjala, zlasti še po vrnitvi brigad iz Brčkega. Brčki graditelji so se takoj po vrnitvi v Slovenijo zelo številno vključili v slovenske delovne brigade ter odšli delati. Njihov prihod je bil obenem priliv pravega delovnega poleta, kakršnega so poznali mladinci na "Mladinski progi". S seboj so prinesli dragocene izkušnje o organizaciji velikih delovnih akcij.

Ljudska mladina Slovenije stavi v delo brigad velike nade. Tu ne gre le za velik uspeh, ki ga bodo dosegle v obnovenih naporih, temveč tudi za prevzgojo mladega človeka. Ljudska mladina trdno pričakuje, da bodo ti mladinci in mladinke postali pravi mladinski aktivisti, ki bodo dali v novem šolskem letu mladinski organizaciji novega poleta.

Kadar imate opravka v Bs. Airesu ne pozabite, da boste najbolje postreženi po zmernih cenah v HOTELU

"PACIFICO"

Anton Boianovič

CHARCAS 769 — BUENOS AIRES

40-letnica Gregorčičeve smrti

"Slovenski Glas" je v svoji številki 7 z dne 19. dec. 1946, prinesel kratko poročilo o spominskem večeru 40-letnice Gregorčičeve smrti, katerega je priredil S. G. O. Ob tej priliki je poleg sporeda bilo poklonjenih nekaj diplom od strani S. G. Odbora. Na koncu poročila smo dodali tudi naš komentar na katerega nam odgovarja predsednik S. G. O., tov. Franc Kurinčič. Mi ne mislimo voditi z njim nobene polemike ker nismo z našim komentarjem hoteli nobenega žaliti, medtem ko nam tov. Kurinčič v svojem odgovoru očita, "da je nevošljivost nekaterih ali pa nekateroga kriva, da je napisal komentar k spominku 40. letnice S. Gregorčiča".

Objavljamo ponovno in dobesedno naš komentar in takoj za tem pa odgovor tov. Kurinčiča, kateri naj nam ne zameri ako izostavimo prvi odstavek, nato pa še dva stavka v sredini spisa, ker zvenijo žalljivo in ker je naše mnenje, da vsak pošten človek lahko pove svoje mnenje na lep način brez da žali nobenega in vsakdo mu bo hvaležen za pametno besedo.

*

Komentar "Slov. Glasa":

"Sedaj pa naš komentar k temu. Se popolnoma strinjamo in odobravamo, da se je na tak način spominjalo našega Simona Gregorčiča. Da se je poklonilo častne diplome se pa ne strinjamo s S. G. O. Mi se čutimo vsi enaki in pokloniti bi morali mnogim našim delavcem častne diplome. Je res, da eden dela več kot drugi na našem kulturnem polju, a gotovi smo, da vsak napravi in dela po zmožnosti in kolikor mu čas dopušča. Dobijo se tudi mnogi, kateri ne žrtvujejo niti urce in ne centava v dobrobit naše kolonije. Pa take mi pustimo pri kraju in nam ne bodo niti v spominu v bodoče. Mnogo naših delavcev je, kateri pa neumorno delujejo tukaj že 20 let v procvit naše kulture in naših organizacij. In kaj bode mo mi danes vsem tem dali častne diplome? Enemu večjo, drugemu manjšo? Pokloniti posameznikom diplome v takem smislu ni na mestu v naših vrstah. In kdor dela, da dobi jutri diplomu za to delo in čast, naj ostane doma, ker proti takim se ravno mi borimo in jih pobivamo.

Imamo med nami tovariše, kateri so s trudom in veliko požrtvovalnostjo zelo dvignili našo kulturo v glasbenem in pevskem oziru. Ni se jim pa dalo zato nobene diplome, pač pa le javno priznanje za njihovo sposobnost in zahvalo za njihovo požrtvovanje. Prepričani smo tudi, da niso to delali, da bi jih potem javno hvalili. Takih slučajev je še mnogo v raznem napredku naše kulture.

Naj nam torej S. G. O. oprost, ker ne odobravamo, da je nagradil nekatere z častnimi diplomami."

*

Odgovor tov. F. Kurinčiča:

"Predvsem bi vprašal tistega, ki je to pisal, zakaj ni priobčil moj govor v celoti v katerem sem povedal ravno isto, kar je on v komentarju zapisal: da so tudi drugi požrtvovalni in vredni diplome.

Drugič naj mi pove, kateri so tisti, ki imajo več zaslug, da se je Proslava 100 letnice rojstva S. Gregorčiča izvršila z uspehom?

Tretjič naj mi pove v katerih bukvah je zapisano, pa naj bodo stare ali nove dobe, da ni na mestu poklanjanje diplom posameznikom v naših vrstah?

Četrtič naj mi dokaže, da so trije odlikovani delali za to, da dobijo diplome. Jaz ne poznam v naši naselbini nobenega, da bi bil tako nespameten, da bi leta in leta zapravil denar, zdravje, noči itd. za dobiti kot plačilo skromno častno diplomu.

Kdor ni slep, vidi in čita take reči vsak dan, da se nagradi tega ali onega in se ga s tem spodbuja še k večjemu veselju do

dela ter za vzgled ostalim. Po komentatorjevih mislih med našim izseljenstvom tega ni dovoljeno, ker imamo menda posebne vrste kulturo. Zakaj pa dajejo diplome tistim, ki dajo 50 pesov za pomoč domovini? Ali dá morda 50 pesov zato, da dobi diplomu, ali pa zato, da pomaga potrebnim v domovini? Razne stranke, zveze in društva v domovini so dajale in dajejo diplome in odlikovanja posameznikom za razna nesebična dela. Celo kdor napravi več ur dela pri udarnih brigadah v naši domovini, ga odlikujejo. Mar so zato manj vredni tisti, ki so napravili manj ur in zato niso dobili odlikovanja? Nasprotno, nič se ne jezijo, ker vedo za kaj se gre in delajo naprej še z večjim veseljem in zanosom, ker imajo med sabo tovariša na katerega so lahko ponosni. Plačo pa imajo itak vsi enako: skupni napredek. Tu mi prihaja v spomin svetopisemska prigoda v vinogradu Gospodovem. Tisti ki so prišli na delo ob enajsti uri so bili deležni istega plačila kot oni ki so gurali od zjutraj. Mar ni tudi v našem izseljenstvu nekako tako?

Tito se prav gotovo vse svoje življenje ni žrtvoval zato, da bi dosegel čin maršala, ampak zato, da je dvignil narod iz močvirja in suženjstva. V Rusiji, čitamo, da odlikujejo ženske, katere lepše in več prešičev izredijo. Torej te ženske delajo zato, da dobijo odlikovanje in ne zato, da več producirajo v korist naroda? One ruske prešičerejke, ki niso mogle ali znale vzrediti prešičev, da bi bile odlikovane, prav gotovo niso zavidljive svojim tovarišicam za njih uspeh in odlikovanje, marveč se potrudijo, da jih dosežejo, kar je celega ruskega naroda korist. Tudi Stalina bi morda marsikdo raje videl v delavski suknji kot je bil svoj čas. In če nosi danes ime in suknjo maršala, ni tega on zahteval niti prašal, marveč mu je priznal narod, za katerega blagostanje je vse svoje moči žrtvoval in mu to odlikovanje rade volje priznalo tudi vsi ostali slovanski narodi, ki nas je rešil suženjstva. Prepričan sem, da se Stalin ne brani od naroda poklonjene časti, zaslužil si jo je pošteno. Samo med nami odlikovanje ni na mestu, modruje komentari.

Nadalje pravi, da tisti ki nič ne dela, ga pustimo pri kraju. Tisti pa ki dela za diplomu, ga pobijamo in priporočamo naj ostane doma. Jaz pa pravim: Velika škoda, da nimamo vsaj par ducatov takih, ki bi hoteli delati 20 let za skromno častno diplomu. Dvomim, da se Slov. Svet strinja s komentari.

Dobro se poznamo v naselbini in vemo kdo dela in zakaj dela. Zato ne bodimo nevošljivi in ne jemajmo veselja do dela še tistim redkim, ki imajo veselje do njega. Drugega plačila itak nimajo in ga nojbrže ne bodo nikoli imeli.

Simon Gregorčičev Odbor je napravil svojo dolžnost nepristransko kot delajo v domovini in drugod. Če pa je temu kdo nevošljiv mu pač ne moremo pomagati.

Vsem čitateljem Slovenskega Glasa voščim srečno in veselo Novo leto.

Za S. Gregorčičev Odbor:
Predsednik: Franc Kurinčič

*

Kot smo že v začetku omenili se ne bomo spuščali v polemiko, pač pa naj si vsak čitatelj ustvari svoje mnenje in naj sedi. Uredništvo "Slov. Glasa".

CORTINAS ENROLLABLES de MADERA
COMPOSTURAS EN GENERAL

CALDERON 2851. Bs. As. U. T. 50-1344

MLADINSKI IN ŽENSKI ODSEKI D.K.D. "Lj. Oder" in S.P.D. "Iv. Cankar"

VABIJO Vse Člane in Simpatizante na svojo

PRVO SKUPNO PRIREDITEV

ki se bo vršila v SOBOTO 18. JANUARJA ob 21 uri
v prostorih "Ljudskega Odra", ulica Cnel. R. LISTA 5158. Villa Devoto.

— S P O R E D : —

1. Pozdrav v imenu obeh odsekov: tov. Milka Grgič.
2. OTROŠKI ZBOR D.K.D. "Ljudski Oder" pod vodstvom tov. J. Samca.
3. TAMBURAŠKI ZBOR (Balalaika) ukrajinskega društva "I. Luckiewicz" pod vodstvom tov. I. Andiaewski.
4. Mala plesalka Nelly Bonani Mozetič.
5. "POLANKA", ruski narodni ples, izvaja mladina društva "I. Luckiewicz".
6. LIDIJA GABROVEC, članica mladinskega odseka Ljudskega Odra, bo izvajala več klasičnih plesov.
7. Pevski zbor D.K.D. "Ljudsk. Odra" pod vodstvom tov. J. Samca in tov. V. Saksida.
8. Igralska skupina mladinskega odseka S. P. D. "Ivan Cankar", bo podala eno dejanko, burko:

"JUNAKI"

Spisal: IVAN VODOPIVEC.

O S E B E :

Robota	Edvard Tenze
Krcman	Julio Mervič
Zamorica	Mario Turel
Koliak	Ugo Jerič
Robas	Justin Božič

v Režiji: RUDOLFA ŠVAGELJ.

Po končanem sporedu PROSTA ZABAVA in PLES do jutra.
Svira karakteristični orkester J. SAMCA.

NA NAŠI ZEMLJI

Po naši dragi rojstni zemlji namakani povsod s krvjo, združen v novo je življenje narod z bratsko je vezjo.

Tovariši na naši zemlji bratstva dom zgradimo svoj, med enakimi ednaki vsak naj bodi brat zdaj tvoj.

Zopet zdaj po naši zemlji kmet je plug svoj zasadi, ve za koga zdaj se trudi suženj prej dovolj je bil.

Zopet delavec veselo svoje kladivo vihti,

dobro ve, da mu le delo življenje svoje pet zgladi,

Morda tudi tujec drzni željan naše bo zemlje; čaka narod ga pripravljen grobove svoje najde le.

Glej mladina, zarjo dneva, vstani kvišku, združi se. Na naši zemlji novih upov polno zdaj nam je srce.

Ker na naši rojstni zemlji namakani povsod s krvjo, združen v novo je življenje narod z bratsko je vezjo.

Faustin Lozar

JOYERIA "IGUAZU" de JUAN KOSLOVIČ

Alhajas - Relojes - Brillantes
CREDITOS A SOLA FIRMA
Cangallo 1705, piso I U. T. 38-2154

ROJAKI V ROSARIO IN PROV. SANTA FE

Če potrebujete uradne prevode vaših krstnih, poročnih in drugih listin, obrnite se na našega prevajalca (Traductor Público Judicial)
SAN LORENZO 937 Rosario

Sporočam cenjeni klienteli, da se nahaja moja radiotehnična delavnica sedaj v ul. Cespedes 3783, vogal Avenida Forest (tri cuadre od prejšnjega bivališča). Začasni telefon 54-6864.

Jakob Krebelj.

INDUSTRIJA PAPIRJA W I D E R

Andrés Fereyra 3965 U. T. 61-2260
Buenos Aires

Franc Štekar

Stavbinski podjetnik

Ramón L. Falcón 6371
U. T. 64-3084

TRGOVINA JESTVIN "JUGOSLOVANSKA ZVEZDA"

Močnik Ivan
SARACHAGA 4800
U. T. 67-6988

Pismo iz demovine

Naša rojakinja Marija Antončič je prejela sledeče pismo iz Gabrč pri Senožečah od svoje sestre Antonije Antončič udova Klipc:

Gabrče 7. 11. 1946.

Draga sestra!

Da se ne bo zgodilo kot pri zadnjem pismu ko sem ga prejela in sem si mislila, da Ti v par dneh odpišem, kar pa se to ni zgodilo ne vem več zakaj, gotovo mi je prišlo kaj na pot in tako se odlašala, tudi to misel sem imela, da če prejmem napovedan paket, bom na vse skupaj odpisala. Oprostimi, saj se tudi res težko pripravim k pisanju, ker imam vedno delo ter zapreke, ki jih včasih niti ne predvidevam. Torej, da Ti prvo odgovorim kar Te gotovo tudi najbolj zanima znati, paket, ki si mi javila, da mi ga je Tone poslal (tudi njegovo pismo sem dobila bolj pozno) ni še do danes prišel, upanje pa še vedno imam, ker tukaj ljudje dobijo celo po 6 mesecih. Tvoje zadnje pismo sem prejela na 13. 11. 46. Lepo se Ti zahvalim Tebi in mojim vsakom čeravno še nisem prejela vendar sem zadovoljna, da se spomnite na nas. Zelo bi mi prav prišlo, ker pri nas še mnogo manjka posebno kar je industrijskih stvari, ker nam je sovražnik vničil večino tovarn. Mnogo se je že obnovilo za silo, a rane, ki jih je naša dežela zadobila ne bodo tako hitro zaceljene. Za živež je bolje, a ni še vsega kot je bilo včasih, tudi gospodarsko smo bili zelo uničeni in letos smo imeli tudi slabe letine na splošno. Ako ne bi bilo take suše bi imeli lahko kruh brez kart, tako pa imamo mo živež še na karte, najbolj nam primanjkuje maščob in sladkorja. Kruha dobimo 40 dkg. na dan. Težka so bila leta v borbi za naš obstanek in še sedaj se moramo boriti posebno tu mi Primorci, čeravno ne več z orožjem ampak politično in gospodarsko. Upam pa, da bomo kmalu priključeni končno k naši materi Jugoslaviji. Za Trst in druge naše brate, ki nam jih zopet hočejo odtrgati se bomo pa še naprej potezali dokler tudi oni ne dosežejo svojih ciljev. Stalno se vršijo pri nas zborovanja ter se iz zborov ljudstva pošiljajo zahteve zaveznikom, da upoštevajo naše zahteve ter nam dajo kar smo si s krvjo priborili, to velja posebno za kraje do morja in stare avstrijsko-italijanske meje oziroma do kamor živi naše ljudstvo. Veš, draga sestra, jaz bi Ti mogoče že prej odpisala pa ravno tudi radi tega ker zgubim čas ker večkrat grem na sestanke, zborovanja, prireditve in tako čas beži. Tudi mi z takimi stvarmi podpiramo in obnavljamo našo domovino. V Senožečah smo imeli porušeno sodnijo, v času vojne je služila za kasarno ter bila dobro utrjena, zato so jo naše edinice razbile. Sedaj zopet stoji stavba, pa ne več zapor ampak bolnica za okrevanje za pljučne bolezni kjer si lečijo zdrave tudi tisti, ki so se boleznih nalezli po zaporih, internacijah, taboriščih, pa tudi vsled prevelikih naporov v gozdoših. In tako imamo mnogo mnogo za izvršiti in postaviti na novo, saj v času osvobodilne borbe smo kar vsi prepevali, ko so naši ovirali prihod sovražnim četam "Vsi mostovi v zrak letijo".

Čudno se mi zdi ko pišeš, da misliš priti pogledat, jaz bi Ti pa svetovala, da je škoda si delat stroškov dvakrat, ter bi raje še malo počakala, ker prvič ne vem kako je z vožnjo dalje pa vi tam niste prestali to kar smo mi tu in ste gotovo v prehrani na blojšem in nebi čutili tega kar mi tu kaj, ker smo v prvi vrsti srečni, da smo sami na svoji zemlji gospodarji in da imamo mir pa četudi nimamo še onega kar bi za potrebo imeli, mnogo nam še manjka, ali to so krivi okupatorji in njih hlapci, ki so nam uničili, a če bo šlo tako naprej kot do zdaj bomo kmalu na dobrem, upam pa da bo šlo še bolje kot do sedaj. Seveda nekaterim ki so prej na račun ljudi lepo živeli jim marsikaj ni prav, a delavno ljudstvo je pri nas

zadovoljno, vsak pameten človek pa ve da tako brž po vojni se ne more čudežev delat. Saj v naši državi je napram drugim od vojne uničenim državam še najbolje. Naš brat Franc je bil prej ko je bil demobiliziran z pevskim zborom jugoslovanske armade v nekaterih sosednjih državah na turneji in je povedal, da je še povsod slabše kot v naši. Ali nisi nikdar slišala zbor, ki se kliče "Srečko Kosovel," po radiu, saj so peli tudi v Parizu ob času mirovne konference. To ti je zbor pravo čudo, povsod so imeli velike uspehe. Pred par meseci je bil stric Matija 14 dni, on je še tako krepak in zdrav. Izgubo sina je še dobro prebolel, a spominja se ga vedno in pravi da koliko bi sedaj koristil narodu če bi še živel. Tudi teta iz Trsta je bila istočasno par dni v Gabrčah, ona se tudi za njena leta dobro drži, stric Lojz pa pravi da je reven.

Pri Živcovih je samo Cirila sedaj doma. Pepi je v službi v Mariboru, Tone je delal 2 meseca prostovoljno na neki novi progji v Bosni, ki jo gradi sama mladina vseh naših narodov in to vse na prostovoljnem delu. Francel je padel že leta 1943., so pa še le letos našli njegov grob, tam nekje na Vrheh počiva z 9 tovariši v enem grobu.

Pišeš mi, da bi Ti poslala kakšen časopis. Bom kaj poizvedela kako in kaj na pošti ako sprejmejo. Časopisov imamo pa mnogo, tako da se niti ne utegne jih čitati. Jaz sem naročena na ženski časopis Naša žena, Francel na Mladino, Albina ima Pionirja, Jernej Skovinov dobiva Kmečki glas, vse te samo v naši hiši, drugi pa še razne druge, v Gabrčah jih dobivamo 6 različnih. Društvo imamo vse plono, pevska, fizikturna itd.; imamo zadrugo, živilske, vinske, krojaške in razne druge. Dosti bi Ti lahko napisala a mi zmanjkuje prostora, zato bom pa bolj na kratko. Moja hčerka je v Poštojni v šoli v 1. razredu gimnazije, so mi jo sprejeli za brezplačno hrano in stanovanje v Dijaškem domu, od tam hodi v gimnazijo, je zadovoljna. Francel se uči v Senožečah pri Bugrovih bo kmalu 1 leto, v kratkem mislijo napraviti mizarstvo zadrugo in potem upam, da bo dobil stalno vaje niško plačo. Stroški so vedno, dohodkov pa nimamo dosti zato nam gre bolj na trdo, a jaz sem vseeno zadovoljna, glavno da imamo mir in da smo dosegli za kar smo delali. Ko bo pa Primorska priključena bo pa le še bolje, ker sedaj imamo še v bližini dve meji in to nam dosti škoduje.

Na 24. minulega meseca smo imeli v Senožečah krasen pogreb, pripeljali so namreč padlo hčerko od Jerneja Peckovga na domačo pokopališče, do sedaj je počivala v Trstu pri Sv. Ani, tja so jo zakopali fašisti leta 1943. v marcu, ko je padla v borbi v Brkinih, izučila se je za učiteljico pod Italijo, šla pa je v partizane ter padla kot junakinja, s strojnico je krila umik tevarišem in sekala po sovražniku, ko so se ji približali in se ni mogla več braniti rad premoči si je sama končala življenje, do ni jim prišla živa v roke. Imela je vojaški pogreb; takega ni še bilo v Senožečah, okrog 30 vencev, vsaka vas, vse organizacije, vse je bilo zastopano. Toda takih pogrebov imamo mnogo, narod se z hvaležnostjo spominja svojih žrtv. V prihodnjem pismu Ti bom še kaj pisala.

Sprejmi pozdrave in poljube od sestre
Tončke.

CARPINTERIA MECANICA
DE
ANTONIO
GREGORIC
MURGUONDO 1365
U. T. 68-0015
ESPECIALIDAD

Gospodarsko Podporno Društvo Slovencev

SKUPNO Z MLADINSKIM ODSEKOM

PRIREDI

v NEDELJO, dne 26. JANUARJA

VELIKO PLESNO ZABAVO

Začetek ob 6 uri pop.

Razprodajale se bodo cvetlice in se bo potem izbralo

"KRALJICO CVETLIC".

Svira "SAMČEV ORKESTER".

Vljudno vabi ODBOR

Pismo od doma

Naš rojak Josip Birsa, doma iz Riheberka je prejel od svakinje sledeče pismo:
Dragi Jože in družina!

Mi se vdobimo še precej pri zdravju le Franc, Tvoj brat je bolehav. Po tolikih letih sem se namenila, da Vam pišem, saj ste nam Vi že trikrat pisali. Jaz nisem mogla pisati, ker sem bila bolna in Franc je še počasnejši od mene in je tudi vedno bolan. On ima "šjatiko" po celem životu in včasih po cele tri tedne ne more niti iz postelje.

Mi smo jih mogli mnogo prestati in dobro, da smo ostali pri življenju. Več še so jih prestali oni, ki so bili v nemških taboriščih. Nekateri so se vrnili od tam domov, a drugi so pa zgoreli v pečeh. Tu pri nas je bilo grozno, ko so pridrvili Nemci v vas. Vse je gorelo in tudi dosti mrtvih je bilo. Moške so odpeljali v Nemčijo treti in v sužnost. Mi smo mnogo pretrpeli, ker v naši vasi so bile 4 stranke in sicer partizani, Nemci, fašisti in četniki. Iskali so eden drugega in se napadali.

Pri nase so bili partizani in od Preserji so dospeli fašisti in ravno pri naši hiši se je vnela bitka, ki je trajala 4 ure. Hiša je bila vsa v ognju. Doma smo bile jaz, Marija in Ernesta. Franc je bil že v nemških taboriščih. Po bitki so fašisti prinesli k nam svoje ranjence in nas so hoteli ubiti, češ, da smo mi krivi, da so jih partizani napadli. Partizani so se potem umaknili na Brje. Ko smo

eno jutro vstali pa je bila cela vas polna partizanov. Od Birsovih so prišli fašisti in začeli streljati. Vnela se je nova bitka. Partizani so morali zbežati, ker fašistov je bilo zelo veliko. Ranjene partizane so fašisti prinesli k nam, jih spraševali in potem jih kar v hiši ubili. To je bilo res nekaj groznega. Vse okrvavljeno in otroci so zelo jokali, ko so vse to videli. Padlo je ta dan 32 partizanov.

Nemci so potem eno nedeljo obkolili Preserje in nas vseh peljali v grad. Postavili so nas v vrste, da nas ustrelijo, a so nam potem prizanesli. Zapodili so nas potem domov. Marijo sem mogla nesti v srajčki, ker mi je niso pustili obleči in tako smo mogli nazaj na Preserje.

Tu ti prilagam sliko Tvojega brata Franca, ki je bil v koncentracijskih taboriščih v Nemčiji.....

FABRICA DE MUEBLES ARTISTICOS

LA MAYOR EN SUD AMERICA EN SU GENERO

PROVENZAL — COLONIAL — RUSTICO

FADEMAR

★

Soc. Resp. Ltda. - Capital \$ 100.000.—

VALENTIN VIRASORO 1865 — U. T. 54-6656 — BUENOS AIRES

Kadar pošiljate zavoje v domovino

in bi želeli poslati obuvale za moške, ženske in otroke, obrnite se do naše domače tvrdke čevljev, ki ima nalašč v ta namen urezane čevlje in jih je treba doma v Evropi samo sešiti po meri. *Obrnite se pismeno ali telefonično do:*

Bratov KEBER

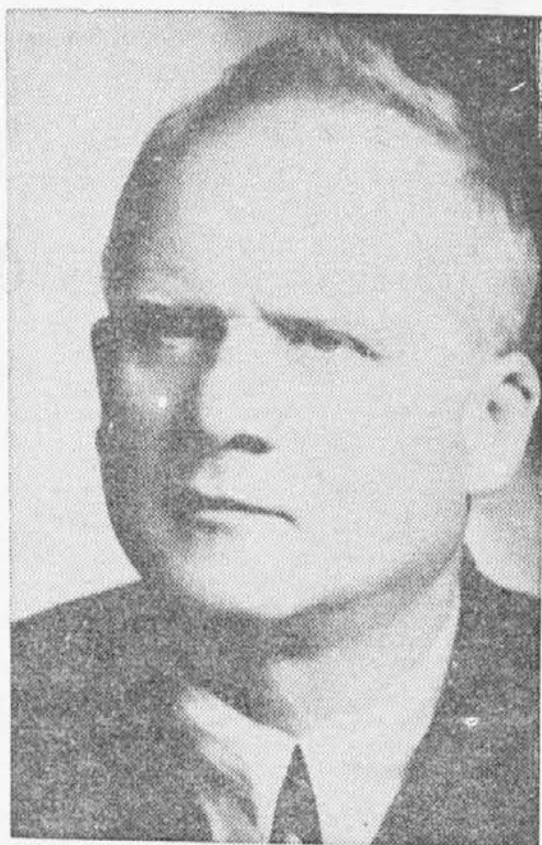
CENTENERA 1140

U. T. 60-0176

BUENOS AIRES

DRAVA TEČE PROTI VZHODU . . . .

PREŽIHOV
VORANC

(To je prvi izmed originalnih člankov napisanih za slovenske liste v Ameriki. Napisal ga je **Lovro Kuhar**, ali kakor ga poznajo v Sloveniji ljudje, ki se zanimajo za kulturne ustvaritve — **Prežihov Voranc**. Izmed živčih slovenskih pisateljev je smatran za enega največjih. Čeravno je obiskoval samo ljudsko šolo, se je razvil v široko razgledanega umetnika in opisovalca, predvsem malega koroškega človeka. Vse policijske reakcionarne države so ga preganjale med leti 1918-1945 radi njegovih naprednih idej. Med enim in drugim preganjanjem je napisal knjigo za knjigo. Oku-

pacija slovenske zemlje po nacističnih je pomenila zanj samo nadajevanje ilegalnega življenja pred vojno. V Ljubljani, kjer je živel skrit pod okupacijo, ga je zagrabila gestapovska roka in vrгла v koncentracijsko taborišče v Nemčijo. Njegov močan organizem slovenskega koroškega delovnega človeka je prenesel vse strahote in trpijenje v taborišču ter tako nadaljuje ne samo svojo pisateljsko delavnost, ampak zastopa v parlamentu v Beogradu kot ljudski poslanec interese rudarjev in kmetov iz Mežice. — SANS).

★

Karantanska vojvodina je v vzhodnih Alpah najstarejša politična tvorba in kolikor je mogoče ugotoviti, je ona tudi najstarejša slovenska državna tvorba sploh. Iz te stare zavesti se je razvil tisti znani koroški lokalni patrijotizem, ki ga je osvojil tudi nemški del koroškega prebivalstva. V nobeni bivši avstrijski kronovini, koder prebiva slovensko ljudstvo, nimamo tako močno razvitega provincijalnega čuta, kakor na Koroškem. Seveda je k temu čutu pripomoglo še marsikaj drugega. Dežela je po naravni legi zaprta na vse strani, obdana s težko prestopnimi planinami, ki so ovirale prodor napredka. Ta stari čut prvotno slovenske tvornosti si je v novejši dobi osvojil germanski imperijalizem in ga izrabil za svoje prodiranje proti jugu. Pangermanska parola "Ungeteiltes Karnten", to je Nedeljiva Koroška, je v veliki meri odločevala pri plebiscitu leta 1920 in tega se poslužujejo ostentivno nacizma v svoji agitaciji proti slovenskim zahtevam tudi danes.

Koroškega lokalnega patrijotizma naše bivše slovenske politične stranke niso nikdar razumele, ker niso priznavale in in poznale koroškega zgodovinskega razvoja. Zaradi tega so leta 1920 na Koroškem delali velikanske politične neumnosti, ki so se nad nami hudo maščevale.

V dobi kapitalističnega napredka, ki se je na Koroškem začel v preteklem stoletju, se je slovensko ozemlje najbolj skrčilo. Močni nemški kulturni in predvsem gospodarski vpliv sta odtujila slovenski celoti cele ljudske pla-

sti. Odtujila se je nam predvsem inteligenca, ki je postala gospodarsko odvisna od nemške deželne in državne uprave. Odtujila se je slovenski zavesti tista plast našega naroda, ki je drugod postala stržen narodne zavesti v dobi narodnega prebujenja, to je malomeščanstvo. Odtujili so se nam z malimi izjemami trgovci, oštirji, močnejši kmečki posestniki, posebno tisti tip koroškega kmečkega posestnika, ki se pri nas imenuje "Tierrenbauer", to je gosposki kmet in ki ga drugod po slovenskem ozemlju ne poznamo. Zaradi političnega razvoja se je nam odtujilo tudi delavstvo in so se nam odtujili tudi bajtarji, ali kakor se jim na Koroškem pravi: "kajžarji". Socijaldemokratska stranka, ki je te sloje politično zajela skoraj v celem obsegu, je veljala za napredno stranko, a je istočasno podpirala germanizatorsko politiko deželnih državnih oblastnikov.

Iz tega razvoja, ki je trajal več kakor pol stoletja, so nastali takozvani "nemčurji". Ti nemčurji so kmalu postali važen političen faktor v deželi in to v vseh strankah, ki so delovale na slovenskem ozemlju, akoravno je bila njihova socialna struktura neenotna. Etičnih vrednot nemčursko gibanje ni imelo nobenih, oziroma je nastalo iz etično manjvrednih nagonov. Njegova etična podlaga so zoolj oportunistem, delavskih vrstah, in kakor je takratna dobičkaželjnost, špekulacija, trenutno profitarstvo, z eno besedo iz manjvrednih nagonov, ki živijo v posamezniku in v človeškem značaju. Jasno je,

da je pangermanska oblast v deželi take podle nagibe v ljudstvu izkoristila za svoj mlin in jim je dala obliko in vsebino. Oficijelna politična oblika nemčurstva na Koroškem je bila prvenstveno stranka imenovana "Landbund", to je deželna zveza. Njeni voditelji so bili sami nemčurji tudi v njenem nemškem delu, kakor so Mihor, Šumi, Glančnig, Ferlič, Lučovnik in drugi. Sami vaški veljaki in druga oportunistična golazen.

Iz kakih kreatur in na kak način se je gradil politični faktor koroškega nemčurstva, navajam en sam primer iz mojih izkušenj: Leta 1902, ko še nisem bil devet let star, me je moj oče vzal s seboj na prvi shod. Oče je bil najemnik grofovske zemlje in je bil v večni borbi zoper režim, ki je predstavljal nemške grofe. Na tem shodu je govoril takratni potovalni učitelj Šumi, poznejši vodja avstrijskega Landbunda, ki je bil večkrat minister in je še tudi zdaj. Na tem shodu je Šumi še govoril kot zaveden Slovenec. Ali spominjam se, da je moj oče že takrat nekaj kritiziral na njem, da mu ni ugajalo. Slovensko politično društvo v Celovcu je Šumiju kot svojemu eksponentu z veliko muko preskrbelo službo slovenskega potovalnega učitelja za kmetijstvo. Ta človek je takoj nato, ko je imel službo že v žepu, prestopil k nemški vladni stranki, postal zato ravnatelj kmetijske šole v Velikovcu, iz katere je napravil trdnjavo in vzgojevalnico pangermanizma. Iz najnižkotejših nagibov se je enostavno prodal močnejšemu in bogatejšemu gosnodarju. Potem je postal voditelj Landbunda. Šumi je tističen predstavnik nemčurske generacije.

Kierkoli v Evropi je imperijalizem močnejših narodov hotel podjarmiti slabejše male narode, povsod je znal s pomočjo plehkih gesel izmisliti gotove ljudske plasti in jih izkoristiti za svoje cilje, toda nikjer jih ni znal izkoristiti na tako široki podlagi načinjih negativnih strani v človeku, kakor se je to zgodilo na Koroškem pri slovenskem narodu. Usnelo mu je si iz tega vstvariti tako močno politično gibanje, ki je imelo dolgo časa prvo besedo v deželi. To mu je tem lažje uspelo, ker so bile stranke, ki so gojile nemčurstvo, v gospodarskem in kulturnem oziru naprednejše, kakor pa slovenska stranka. Dalje je germanski gosnodar dežele nemčurstvo negoval in ga gospodarsko podpiral, kjer je le mogel.

Ko je v dobi modernejšega razvoja kapitalističnega gospodarstva na Koroškem začelo nastajati delavstvo, ki bi po svojem poslanstvu moralo biti nosilec pravilne rešitve narodnostnega vprašanja v tem delu Evrope, je

imel nemški imperijalizem pasjo srečo, da je to delavstvo dobila v svoje roke socijaldemokratska stranka, ker je bila ona sama idejno in praktično popolnoma v službi nemškega imperijalizma. V svoji borbi za socialne reforme, to je za začasni napredek ene ali dveh generacij človeštva, je ta stranka ob pomanjkanju prve napredne delavske stranke pomenila za nastajajoče koroško delavstvo brez dvomno neki napredek. Zaradi socijaldemokratske vzgoje se je koroško slovensko delavstvo skoraj popolnoma odtujilo pravim načelom rešitve narodnega vprašanja in se je leta 1920 skoraj brez izjeme opredelilo proti elementarnim pravicam koroških Slovencev. Tako se je moglo zgoditi, da je v bojih leta 1918-20 ravno delavstvo bilo glavni nosilec borbe za "nedeljivo Koroško".

Dejstvo, da je koroško slovensko politično gibanje, ki so ga predvsem vodili duhovniki, nosilo pečat nazadnjaštva, je seveda zelo pripomoglo k taki opredelitvi koroškega delavstva. Vse kar je bilo južno od Drave, južno od Karavank, je bilo za koroško delavstvo nazadnjaško, zaostalo, nesocijalno, skratka — srednji vek. V kolikor so bila takrat ta dejstva vsaj navidezno resnična, bi seveda ne smelo vplivati na načelno stališče pravične rešitve narodnega vprašanja na Koroškem, ki bi ga delavstvo kot tako moralo zasledovati.

Ali socijaldemokratska stranka je bila v tem pogledu popolnoma na repu nemških nacionalsocijalističnih strank. Njena vzgoja je pripomogla, da so pri delavstvu prišli na površje instinkti trenutnega oportunitizma, neznačajnega hlapčevstva pred tistim, ki slučajno reže vsakdanji kruh, da so pri njem nadvladali elemnetni šovinizma.

Kako daleč je po zaslugi socijaldemokratske stranke taka mentaliteta napredovala med koroškim delavstvom, je dokaz, da je leta 1920 nastal med njimi pravi preplah, ko je prvič spregovorila svojo besedo o pravični rešitvi koroškega narodnega vprašanja avstrijska komunistična partija. Njeno stališče je izzvalo pravo revolucijo v Kompartija Jugoslavije veljala za velozdajalsko, ker je zahtevala pravično razrešitev narodnostnega vprašanja v Jugoslaviji, tako se je odslej go-dilo tudi stranki na Koroškem.

Leta 1921-tega so slovenski komunisti na prošnjo avstrijskih komunistov pomagali pri volivni kampanji na Slovenskem Koroškem, ker sami niso imeli dovolj sposobnih in jezika zmognih ljudi. Tako sva šla takrat s tedanjim poslancem Kompartije Mar-

TRGOVINA JESTVIN

Oton Turel

ANDRES LAMAS 1265
U. T. 59-1892

TRGOVINA JESTVIN

"PRI ČERNICU"
Viktor Černic

CORONEL RAMON LISTA 5650
U. T. 64-1509

Ferdinand Cotič

Trgovina z železnino

Lopa de Vega 2989
U. T. 50-1383

Krojačnica "Gorica"
Franc Leban

WARNES 2191 Buenos Aires
Naproti postaje La Paternal

KROJAČNICA "LA TRIESTINA"
Izdeluje po najmodernejšem kroju

DANIJEL KOSIČ

Calderón 3098 - Devoto - Buenos Aires

PIZZERIA
Emil Laurenčič

Avda. Fco. Beiró 5315
U. T. 50-3525

cel Žorgom na shod v Železno kapljo. Nemški šovinizem je bil takrat med zbranim, nemčursko vzgojenim delavstvom tako razpihan, da se je delavstvo zgražalo, da sva si na shodu sploh upala govoriti slovensko. Naju so enostavno pretepli in vrgli skozi okno.

V celovški zbornici je slovenski delegat Kacijanka iz Borovelj na seji prebral spomenico avstrijske Kompartije o slovenskem vprašanju in v njej zahteval pravico samoodločbe za koroške Slovence. Navzoča birokracija koroških delavskih organizacij, skoraj sami socijaldemokrati, se je preplašila. To je bilo zanjo nekaj nezaslišanega. Vsi delegati do zadnjega moža so zapustili dvorano s predsedstvom vred in Kacijanka je bral spomenico popolnoma prazni dvorani. Celovška delavska zbornica je veljala za oskrunjeno. Pravi socijalšovinistični mir se je šele potem spet naselil vanjo, ko je jugoslovanska policija pozneje nekje na Karavankah vlovila Kacijanko in ga za štiri leta zaprla v Sremsko Mitrovico.

Zanimivo je, da ima ljudska plast nemčurstva na Koroškem tudi svojo kulturo. To je gotovo edinstveni primer na svetu. Ta kultura je v celoti seveda del nemške kulturne stvarjavnosti, vendar ima svoje značilne posebnosti. Ima svojo literaturo, svojo likovno umetnost, svojo glasbeno umetnost, svojo historigrafijo. In zgodilo se je celo to, da je ta kultura tu in tam dosegla celo neko umetniško višino. Začela se je ta kultura seveda s potvorbo slovenskega narodnega blaga posebno na glasbenem polju. Predstavnik take kulture je znani nemški umetnik Tomaž Košat, ki je bil na gimnaziji še zaveden Slovenec, potem pa se je prodal oblastnikom in delal zanje. Na literarnem polju imamo več znanih delavcev, med njimi je najbolj znan pisatelj Josip Perkonig, tudi rojen Slovenec. Na polju likovne umetnosti je znan slikar Wiegele. Pri znanstvu imamo imena kakor Lesjak, znan dialektolog, zgodovinar Wutte in drugi. Ta kultura je bila popolnoma v službi nemškega imperijalizma in je predvsem njena znanost na glaslu, da je s potvorbo zgodovinskih dejstev skušala dokazovati upravičenost germanskih teženj na Koroškem.

Zatorej ni nobeno čudo, da je pri taki duhovni in čustveni predpripravi

nemški fašizem na Koroškem našel zelo ugodna tla. Zajel je nenavadno močno vso deželo in ker je bilo v slovenskem delu dežele nemčurstvo zelo razpaseno, je po njegovih kanalih lahko prodril tudi tja. Koroška je postala hitlerjevska trdnjava. To se je pokazala že pri nacističnem puču leta 1934. Po Hitlerjevi zasedbi Avstrije je postala cela dežela pijana od nacionalšovinizma. Delo Korošcev je bilo, da ponesejo meje tretjega rajha čez Karavanke do Save in Jadrana. Korošci so bili najzanesljivejši del aparata, ki je od leta 1941 strahoval Gorjensko in Štajersko in pozneje vso Slovenijo. Koroška je dala Meier-Kaibiča, največjega zatiralca Slovencev.

S takim političnim razvojem in pod takimi pogoji je moralo seveda tudi koroško delovno ljudstvo, tudi delavski razred, nujno zapasti hitlerizmu in njegovi demagogiji. Socijaldemokratska birokracija se je skoraj brez izjeme preselila v hitlerjanski tabor in jasno je, da je tudi dobršen del delavstva vsaj v prvem hipu šel za njo. V kolikor že itak ni bil ovinistično vzgojen, so ga omamila še nova demagoška gesla hitlerizma. Tista plast šovinistov, špekulantov in oportunistov, ki se je pred hitlerizmom še delila na razne stranke, je zdaj nujno zrasla skupaj. Z delavstvom se je to še tem lažje zgodilo, ker je tukaj manikal tisti faktor, ki budi in zbira v delavstvu zdrave, napredne sile in mu kaže pravo pot. Komunistična stranka je sicer bila tu, toda ideološko in organizacijsko zelo slaba. Tistih par njenih pristašev je fašizem zmlél mimgrede, nekaj se jih je uklonilo in tako je fašizem na Koroškem imel prosto pot.

Na potu so mu stali le še Slovenci, ki so bili zbrani v slovenski stranki. Že prej smo povedali, da je ta stranka nosila pečat nazadnjaštva, razen tega je imela še neljubi sloves, da ni bila državotvorna, ampak vsaj revizionistična, da škili čez Karavanke na jug. Zato je mogla zbrati v svojem okrilju le izrazito patrijotične, nacionalno čuteče sloje ljudstva, predvsem srednje kmete. S prihodom hitlerizma je ta grupacija morala nujno izginiti. Fašisti so se z vsemi silami vrgli na

njo. Hoteli so v kratkem času iztrebiti slovenski element. S pomočjo Meier-Kaibičevega izseljevanja, s pomočjo lagerjev in viskih, so fašisti upali, da bodo koroške Slovence strli, ali niso jih mogli uničiti.

Slovenska stranka je bila do prihoda KP na Koroškem edina stranka, ki je zahtevala rešitev koroškega slovenskega vprašanja. Postavljala ga sicer ni pravilno, zamotano, neodločno, na jugoslovanski imperijalistični podlagi, ne pa na podlagi prave demokratične rešitve. Ljudstvo, ki se je zbiralo v njenih organizacijah, je posebno v prosvetnih organizacijah nadaljevalo kult Miklove Zale, te posebnosti trpljenja in žrtvovanja.

Ob prihodu fašizma se je tudi vodstvo te stranke umaknilo na pozicijo neodločnosti in čakanja. Slovensko ljudstvo na Koroškem je bilo zbegano, ker so tako odpovedali vsi vodilni činitelji v borbi proti zatiralcu. Šele potem, ko je na Slovenskem oklicala boj proti fašizmu Osvobodilna fronta in ko je ona zanesla ta boj tudi čez Karavanke na sama koroška tla, je odpor koroških Slovencev proti fašizmu lahko zadobil pravo obliko in pravilno vsebino.

Pristaši koroške stranke so postajali pristaši OF. Boju OF proti fašizmu se je na Koroškem sčasoma priključilo vse, kar je zadnja leta postalo nezadovoljno ali razočarano. OF je bila splošno antifašistično gibanje, obenem borba za združitev slovenskega naroda. Seveda so bili osnovna sila Osvobodilne fronte koroški Slovenci, a postali so zavezniki avstrijskih komunistov, ki so se zadnja leta fašistične okupacije zopet začeli smeješe zbirati in nastopati. Pravična stvar koroških Slovencev je na ta način tudi pri nemškem delu prebivalstva, pri njegovih demokratičnih silah zelo pridobila. Vse, kar je v slovenskem delu Koroške poštenega, ljudskega, resnično demokratičnega, danes ne gleda več na slovenske narodne zahteve, kakor nekaj izdajalskega, nekaj revizionističnega ali celo velesrbskega, ampak smatra te zahteve kot nekaj elementarnega, nekaj resnično ljudskega in demokratičnega.

V tem ravno leži tista velika razlika med dones in med dobo 1919-1920. Takrat je bila borba Slovencev za odcepitev od Avstrije sektaška, neljudska, nedemokratična. Takrat so se ljudske množice z orožjem v roki borile za "nedeljivo Koroško". Na jugoslovanski strani niso mogli zajeti širokih ljudskih množic za svoje zahteve. Majhni odredi Malgajevih borcev in drugih niso resno prišli v poštev. Danes je naša osvobodilna borba uspešna zbrati v svojih vrstah nad 2000 par-

tizanov Korošcev in na tisoče drugih aktivistov-antifašistov.

Gibanje OF je na Koroškem zbirališče vsega, kar je napredno in kar je ljudsko. OF ne rešuje koroškega vprašanja na sentimentalni, ne na katerikoli drugi nerealni podlagi. Danes je na Koroškem postala parola po "Nedeljivi Koroški", parola reakcije, parola nacizma in fašizma. Kadar analiziramo položaj na Koroškem, moramo pogledati resnici v obraz. Kakšno je razmerje sil danes na Slovenskem Koroškem? V tistem delu Koroške, ki ga mi zahtevamo na podlagi etničnih pravic, gotovo še ni večina ljudstva za nas. Temu se ne moremo čuditi. Tu je nemčurstvo bilo močan činitelj v javnem življenju. Nemčurstvo se je pod fašizmom silno kompromitiralo. Tukaj živi gotovo nad 50.000 fašistov ali bivših fašistov, ki so kakorkoli zvezani s Hitlerjevo preteklostjo in so si umazali roke in srca. Njim je treba prišteti še tiste, ki so živeli doslej na račun delovnega ljudstva in ki se bojijo nove Jugoslavije. Potem ne smemo pozabiti na tisoče fanatičnih beguncev iz Jugoslavije, Madžarske itd., ki danes na Koroškem hujskajo domače ljudstvo proti Jugoslaviji. Veli-

Z o b o z d r a v n i k a
Dra. Samoilovič
Dr. Feliks Falicov
Sprejemata od 10—12 in od 15—20 ure
DONATO ALVAREZ 2181

Dr. Hinko Halpern
Specijalist notranjih bolezni
Ordinira vsak dan od 16 do 20 ure
San Martín 955 - 1 nad. - dep. C
U. T. 32-0285 in 0829

Dr. A. Kirschbaum
Dra. María Kirschbaum
DENTISTAS
LOPE DE VEGA 3382 U. T. 50-7387

Dr. CONSTANTINO VELJANOVICH
Sala especial para tratamientos del
reumatismo y sala de Cirugía
Atiend: Lunes - Miércoles y Viernes
Pedir hora por teléfono
Defensa 1155 U. T. 34-5319

FARMACIA "SOLER"
Servicio nocturno de urgencia
Avda. Fco. Beiró 4984 U. T. 50-2079

Reinaldo Wasserman
MEDICO
Nazca 2381 U. T. 50-2845

SLOVENSKA BABICA

Filomena Beneš de Bilek
LIMA 1217. U. T. 23-3389. Buenos Aires

Corporación Médica
"SUIPACHA"
ZDRAV. POMOČ ZA VSE BOLEZNI
Directores:
Dr. A. Izaguirre, Dr. H. J. Durán
y Dr. L. V. De La Puente
Sprejem: od 9 — 12; pop. od 15 — 20.
Ob nedeljah-praznikih: od 9 — 12.
Govori se Slovenski

Krojačnica
LEOPOLD UŠAJ

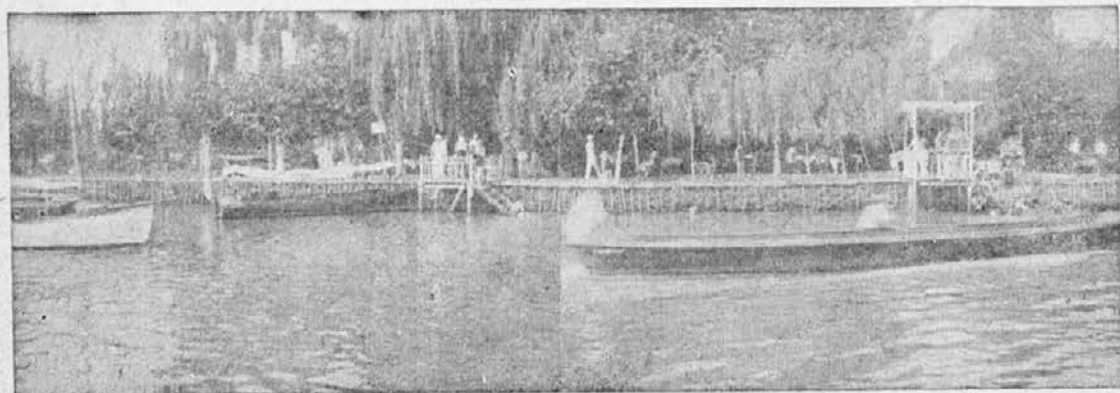
Avda. FRANCISCO
BEIRO 5380-82
U. T. 50-4542
VILLA DEVOTO

Stavbinska Kovača
G. ŠTAVAR & K. KALUŽA

Laprida 2443 Florida, FCCA

HERRERIA DE OBRA
HUMAR y MAKUC

Av. Central 3720
Calle No. 2 3729 U. T. 741-4520

RECREO EUROPA

Pripraven za nedeljske izlete v Tigre. - Prevoz s postaje Tigre F.C.C.A. do Recrea in nazaj:

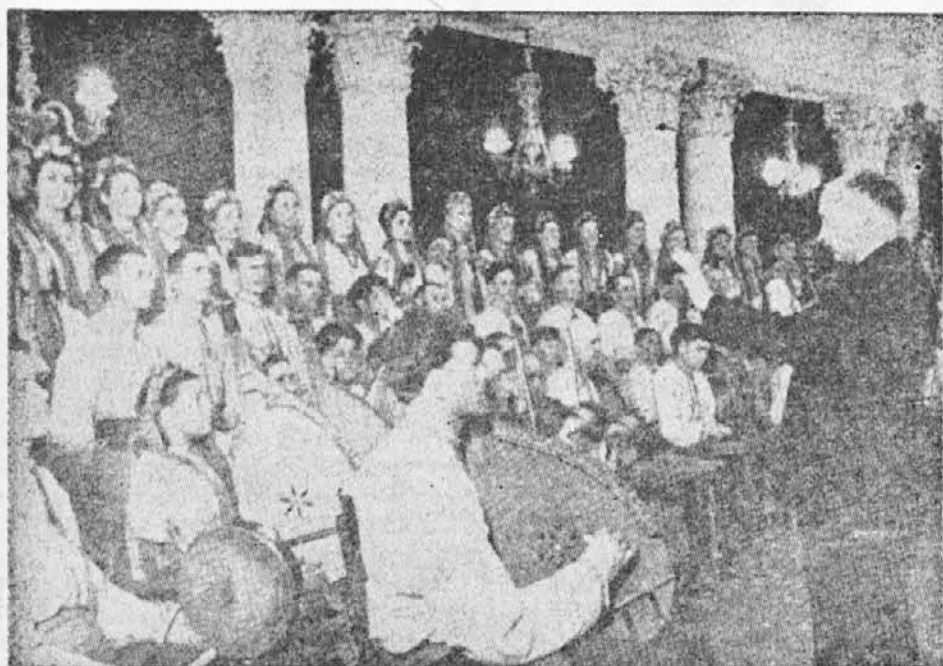
\$ 1.-- za otroke \$ 6.50

*
Lastnika:
BRATA ROVTAR
Tigre FCCA. U. T. 749-589

Río Carapachay

LJUDSKA UMETNOST V UKRAJINSKI SOV. REPUBLIKI

Narodni zbor Ukrajinske Republike v Kijevu, katerega vodi skladatelj G. Verjovka. V tem zboru sodelujejo najboljši pevci in godbeniki kolhozov iz Kijevske, poltavske, harkovske in drugih ukrajinskih oblasti. Slika predstavlja nastop tega zbora na odru Kijevske Državne Filharmonije.

ko vloga igra še vedno tudi nacionalni moment pri nemškem delu prebivalstva. Vsi ti elementi se bojijo nove Jugoslavije, kakor hudič križa. Sile reakcije so na Koroškem neprimerno večje, kakor pa na primer v Julijski Krajini.

Naše sile številčno niso tako velike, kakor sile reakcije, sile nasprotnikov. Vendar je naša moč ravno v tem, da se mi borimo za pravico, za napredek, za demokracijo, za dosego končnega miru v tem delu Evrope, za mir med slovenskim in nemškim narodom. V tem boju bomo zmagali, ako ne takoj, pa v bližnji bodočnosti. In končno: Drava, ta žila koroškega življenja, ne teče na zapad ali sever, kjer se utruje

reakcija, ampak proti vzhodu, v Jugoslavijo, kjer vlada demokracija, bratstvo in napredek za vse njene narode.

SANS.

Slovenska Cvetličarna "LOS ALPES"
Hostar Anton

Triunvirato 4223 U. T. 51-0732

Se priporoča rojakom dobro znana
ČEVLJARNICA
L. BRANKOVIČ

Morlote 138 La Paternal

FABRICA DE MOSAICOS
ALBERTO GREGORIĆ

Venta de materiales de construcción
Avda. Feo. Beiró 5671 U. T. 50-5383

ELECTRICIDAD Y PLOMERIA
JOSE RADAN

Bernaldez 1550 Buenos Aires

FOVARNA POHIŠTVA
VINKO ROGELJ

BLANCO ENCALADA 249-261
VILLA ESCASO U. T. 652-0133

ŽELEZO-BETONSKO PODJETJE
Bratov Komel

ZA NAČRTE IN PRERAČUNE
Bernaldez 1655 U. T. 67-1411

Prevozno Podjetje "GORICA"
Lojk Franc

Villarroel 1476 U. T. 54-5172

BAR - PIZERIJA

Vedno sveže pivo in druge vsakovrstne pijače. — Rezervirani prostori za družine.
Peter Filipič

WARNES 2101 vogal GARMENDIA
na Paternalu U. T. 59-2295

MERCADO
"Las Magdalenas"

CARNICERIA — RAUBAR
Puestos 21, 24, 25. Avda. Feo. Beiró 5276

EDINA SLOVENSKA ESTAVBENIKA
V SAAVEDRI

ANDREJ BOŽIČ in SIN
Tehnična konstruktorja
Ruiz Huidobro 4554-58 U. T. 70-6112

TISKARNA
Rudolf Živec

SARMIENTO 40 Caseros

PIVARNA — Kroglišče in Keglišče
DJURO KOVAČ
Warnes 2113 La Paternal

MIZARSKA DELAVNICA
Izdelava pohištva
IGNAC KOŠER
Guido Spano 655 Munro, F. C. E.

MEHANIČNA DELAVNICA
JOSIP HLAČA
Villa Real 140. J. Ingenieros. U. T. 757-640

Tienda "La Villa"
PARA COMPRAR MEJOR
LOPE DE VEGA 3186

RESTAURANT
Peter Roje
LORIA 472

Restaurant
"La FLOR de Parque CHACABUCO"
Prostori za družine
Avda. Cobo 1702 U. T. 63-3590

Foto - Arte MARCOS

Najpopularnejša na Dock Sudu
Facundo Quiroga 1325 U. T. 22-8327

Gran Recreo "LLAO-LLAO"
Juan Oberdank
Río Carapachay U. T. (749) Tere 0589

Tienda — Mercería — Confecciones
Abraham Blinder
Tte. General DONATO ALVAREZ 2180
U. T. 59-0314

RAZPRAVA PROTI SKUPINI NARODNIH IZDAJALCEV IN VOJNIH ZLOČINCEV

PRED VOJAŠKIM SODIŠČEM IV. ARMADE SE JE VRSILA RAZPRAVA PROTI SKUPINI NARODNIH IZDAJALCEV IN VOJNIH ZLOČINCEV Z OBTOŽENIM RUPNIKOM NA ČELU

Že pred napadom na Jugoslavijo marca 1941 so protinarodni elementi v vrhovih bivše SLS sklenili, da en njihov del z Rožmanom in Natlačenom na čelu ostane doma in stopi v službo okupatorja, drugi del s Krekom na čelu pa se "za vsak slučaj" v inozemstvu pridruži protihitlerjevskemu bloku.

Potek te razprave, oziroma najbolj važne dele iste, bomo objavljali v Slov. Glasu, kot nam bo to dopuščal prostor v vsaki številki, ker je naša želja, da se vsak naš čitatelj upozna z delovanjem obtožencev, ki so se raje družili s sovražnikom nego da bi delali z ljudstvom za svoj narod.

★

Koncem avgusta lanskega leta se je vršila pred vojaškim sodiščem IV. armade v Ljubljani razprava proti skupini narodnih izdajalcev in vojnih zločincev z obtoženim Rupnikom na čelu. To skupino narodnih izdajalcev in vojnih zločincev je zmagovito in svobodoljubno slovensko ljudstvo postavilo pred sodišče na Taboru, prav na onem mestu, kjer so obtoženi, ki so morali sestiti na obtožno klop, s svojimi sodelavci sestavili 3. maja 1935 štiriurno "vlado", da bi tako s tem zadnjim zločinskim dejanjem še enkrat poizkusili preprečiti osvoboditev in združitev slovenskega naroda.

Že v jutranjih urah se je začelo pred razpravno dvorano na Taboru zbirati ljudstvo. To so bili delavci, kmetje, inteligence, žene in mladine, invalidi, borci in oficirji, ki so prišli iz vseh krajev Slovenije na razpravo. Prišli so, da prisostvujejo razpravi, na kateri se bodo sodili tisti, ki so prizadejali njim in vsemu slovenskemu narodu toliko gorja in ki so odgovorni za zločine okupatorja in domačih izdajalcev.

Ta množica delavcev, kmetov, inteligence in invalidov je nekaj pred deveto uro zasedla veliko dvorano na Taboru in mirno čakala na začetek razprave. Balkon na levi in desni so zasedli domači in tuji novinarji. Za tuje novinarje so bile pripravljene slušalke, tako da lahko vsak novinar poslušal razpravo v srbohrvaškem, ruskem, francoskem in angleškem jeziku. Dvorana je za to priliko posebej preurejena. Prednja stena je prekrita z modro zaveso, na kateri visita jugoslovanska in slovenska zastava, na sredini med njima pa državni grb. Sredi odra je prostor za sodniški zbor, na levi strani pa daljša miza za branilec. Na vseh teh mizah so pripravljene mikrofoni, prav tako za obtožence pred sodnim stolom. Pred odrom je pripravljena preprosta lesena klop za obtožence, za njo pa sedeži za stražo. Na levi strani je miza za stenografe. Hkrati je tudi vse pripravljeno za filmsko snemanje.

Predsednik sodišča kapetan dr. Helij Modic je vstal in izjavil, da se bo pričela javna razprava proti Rupniku in soobtoženim, ki so obtoženi po zakonu o zločinih proti ljudstvu in državi. Nato je predsednik sodišča naročil vodji straže:

"Tovariš starejši vodnik, privedite obtožence."

Vodja straže je strumno pozdravil in odšel skozi vrata na desni strani. Vse oči so se uprle proti vходу na desni, hkrati pa so fotoreporterji in kinoreporterji pripravili svoje aparate. V tišini, ki je nastala, so začeli prihajati v dvorano obtoženci. Prvi je prišel Lev Rupnik, oblečen v lepo sivo civil-

no obleko. Za njim Rösener v vojaški obleki z generalskimi epoletami. Njima sta sledila Vizjak in Hacin. Vsak je imel s seboj svojo obtožnico. Nobenemu se ni na zunaj poznalo, da bi bil v zaporu.

Predsednik vojaškega sodišča je vstal in naznanil, da sodišče IV. armade sestavljajo: predsednik senata kapetan dr. Helij Modic, sodnika prisednika podpolkovnik Milan Lah in major Grčar Alojz, namestnik prisednika kapetan Bračič Avgust ter tajnik sodišča poročnik Lotrič Janez. Obtožbo zastopata zastopnik vojaškega tožileca JA kapetan Vivoda Marjan in vojaški tožilec IV. armade kapetan dr. Damjan Viktor. Obtožence branijo naslednji odvetniki: obtoženega Rupnika odvetnik Ile Jože; obtoženega Rösenerja odvetnik dr. Grosman Vladimir; obtoženega Vizjaka odvetnik Čobal Josip in obtoženega Hacina odvetnik dr. Lokar France. Odsotna obtožena branita: obtoženega dr. Rožmana odvetnik dr. Vrtačnik Lojze in obtoženega dr. Kreka odvetnik dr. Mojzar Anton.

Sodišče je postavilo tudi dva tolmača za nemški in italijanski jezik.

Po ugotovitvi identitete je predsednik sodišča prisil vojaškega tožileca, da prične s čitanjem obtožnice.

Čitanje obtožnice

Na podlagi čl. 13. odst. 1. zakona o kaznivih dejanjih proti ljudstvu in državi ter v smislu čl. 7 in čl. 30 zakona o ureditvi in pristojnosti vojaških sodišč v Jugoslovanski armadi vlagam pri naslovnem sodišču obtožbo proti:

1. **Rupniku Leonu**, roj. 10. 8. 1880 v Lokvah v Trnovskem gozdu, divizijski general bivše jugoslovanske vojske, med okupacijo predsednik "Pokrajinske uprave" v Ljubljani — sedaj v zaporu;

2. **Rösenerju Ervinu**, roj. 2. 2. 1902 v Schwertu, višji policijski in SS vodja, SS general — sedaj v zaporu;

3. **Dr. Rožmanu Gregoriju**, roj. 9. 3. 1883 v Dolinčicah, Šmihel pri Pliberku, škof ljubljani, škofije — sedaj na begu;

3. **Dr. Kreku Mihi**, roj. 28. 12. 1897, v Leskovcu pri Kranju, advokat in bivši minister — sedaj v inozemstvu;

5. **Vizjaku Milku**, roj. 9. 12. 1894, v Ljubljani, bivši jugoslovanski polkovnik — sedaj v zaporu;

6. **Dr. Hacinu Lovru**, roj. 23. 8. 1886, v Velesovem pri Kranju, bivši upravnik policije v Ljubljani — sedaj v zaporu,

ker so izvršili sledeča kazniva dejanja: obtoženi Rupnik, Rožman, Krek in Hacin kazniva dejanja izdaje ljudstva in države, skupaj z obtoženim Rösenerjem pa tudi kazniva dejanja vojnih zločinov.

Rupnik Leon je takoj aprila 1. 1941 začel svojo kvislinsko pot in predstavlja ogaben prototip narodnega izdajalca

Obtoženi Rupnik, general bivše jugoslovanske vojske, poznan že pred vojno po svoji pronacistični dejavnosti, je v dnevi napada Hitlerjeve Nemčije in fašistične Italije na Jugoslavijo v aprilu 1941. leta na položaju načel-

LA VOZ ESLOVENA

EDITADO POR EL CONSEJO ESLOVENO FORMADO POR TODAS LAS SOCIEDADES ESLOVENAS

nika štaba 1. grupe armij v Zagrebu, ne da bi dal kakršen koli odpor sovražniku, že 11. aprila 1941. leta, to je še pred kapitulacijo bivše jugoslovanske vojske, navezal v Zagrebu stike z ustaškima polkovnikoma Luščem in Štancarjem, da mu na njegovo prošnjo omogočita vstop v ustaško vojsko. Istočasno je na "Zapovedništvo hrvatske vojske" v Zagrebu izdelal pismen načrt za formacijo ustaške kopnene vojske in ga predal polkovniku Luliču.

Z dokumenti zagrebske policije, ustašev in nemške vojske je 17. aprila 1941 prišel v Celje. Tu se je javil gestapovcu Avgustu Vestnu in dr. Skobernetu ter ju prosil za nemško državljanstvo. S posredovanjem nemškega konzula v Ljubljani, župana Adlešiča in soobtoženega Hacinu je 17. maja prispel v Ljubljano, kjer je takoj začel sodelovati z italijanskimi civilnimi in vojaškimi oblastmi. Že v prvih mesecih okupacije je pričel organizirati bivše jugoslovanske oficirje in podoficirje, med katerimi je agitiral, naj ostanejo lojalni okupatorju in se ne priključujejo oboroženi borbi našega ljudstva.

Potem ko je bil v sporazumu z generalom Robottijem in Graziolijem 40 dni navidezno interniran v Gonarsu, je 3. julija 1942. sprejel mesto ljubljanskega župana in po okupatorjevih direktivah v Ljubljani organiziral okupacijski civilni aparat. Kot župan me-

sta Ljubljane je s svojim upravnim aparatom in zlasti s pomočjo sekretarja Podhorskega, fregatnega kapetana Janka Kregarja in generalnega tajnika Jančigaja vohnil in okupatorju javljal podatke za izvajanje njegovega terorja nad slovenskim narodom.

Spomladi 1942. leta so domači okupatorjevi sodelavci s soobtoženim Rožmanom na čelu, kaplanom Križmanom, advokatom dr. Šmajdom, industrijcem Avsenekom, advokatom dr. Marjanom Zajcem in drugimi v sporazumu z okupatorjem ustanovili "Odbor vaških straž". Ta odbor, ki je bil organizator "bele garde", "vaških straž", "legije smrti" ali "MVAC", je zasedal v škofijskem dvorcu v Ljubljani. K obtoženemu Rupniku jepsiljal svojega člana dr. Zajca, obtoženi Rupnik pa je odbor podprl z navodili in nasveti.

Kot šef "pokrajinske uprave" je po posvetovanju z vršilecem dolžnosti ljubljanskega župana Jančigaja v septembru 1943 imenoval za šefa policije soobtoženega Hacinu. Po njem je organiziral tkzv. politično policijo in pozneje "špecialni vod" te policije. Vsi oddelki policije so bili pod nadzorstvom soobtoženega Rösenerja in zveznega vodje gestapa Duche. Ta gestapovska policija, sestavljena iz slovenskih izdajalcev, je spadala v sestav "Pokrajinske uprave", katere šef je bil obtoženi Rupnik. Izvajala je teroristične metode v Ljubljani in na podeželju ter pri tem kot podaljšana roka gestapa izvršila tisoče najtežjih in krvavih zločinov nad našim narodom. Obtoženi Rupnik je za tako njeno delovanje v septembru 1943 izročil so-

obtoženemu Hacinu 200.000 lir za plačevanje ovaduhov in špijonov. V ta namen je odobral najmanj 50.000 l ir mesečno in še v posameznih primerih, ki jih je predlagal Hacin potrjeval izplačila za ovadustvo uporabljenih zneskov.

Preko kvizlinškega upravnega aparata, ki mu je načeloval, je obtoženi Rupnik plenil ljudsko in državno imovino ter aktivno sodeloval pri vključitvi industrijskih podjetij, denarnih ustanov in drugih bogastev Slovenije v vojno-gospodarski načrt in v izkoriščanje od okupatorja. S pomočjo tkzv. urada za zaplembo imovine upornikov je v okviru "Pokrajinske uprave" ukazoval zaplembo imovine borec NOV in POJ, njihovih rodbin ter vseh onih, ki so na kakršen koli način pomagali v osvobodilni borbi slovenskega naroda. S tem je krepil vojni potencial nemškega in italijanskega okupatorja ter dušil narodno osvobodilno borbo.

Obtoženi Rupnik je po razgovorih in pooblastilih, ki mu jih je 23. septembra 1943 dal "vrhovni komisar" Rainer, ustanovil vojaško formacijo "Slovenische Landwehr" — "Slovensko domobranstvo", pri tem so ga podprli domači kolaboracionisti dr. Albin Šmajd, kaplan Križman, dr. Marjan Zajc in drugi, ki so se ob kapitulaciji Italije zaradi bodočega sodelovanja razgovarjali s soobtoženim Rösenerjem in šefom gestapa Schuifferjem. Skupaj s soobtoženim Rösenerjem in drugimi

SS-oficirji je formiral "organizacijski štab" tega domobranstva s podpolkovnikom Francem Krennerjem na čelu, Ernestom Peterlinom in soobtoženim Milkom Vizjakom, da bi se tako ustanovila kvizlinška divizija in v končnem cilju SS-divizija. "Slovensko domobranstvo je z okupatorjem pomagalo zatirati narodno osvobodilno gibanje in v njegovi družbi ali pa samo izvajalo teror nad ljudskimi množicami, ki mu ga ni primera. Pri tem je izvršilo na tisoče najbolj krvavih zločinov in ščitilo važne objekte, posebno ceste in železnice, ki so okupatorju služili za nadaljevanje vojne proti zavezniškim armadam.

Obtoženi Rupnik je nadalje skupno s soobtoženim Rožmanom sodeloval pri domobranski prisegi Hitlerju in bil 24. sept. 1944 postavljen za "generalnega inspektorja vsega domobranstva". V tej funkciji je zlasti skrbel za pomnožitev te okupatorske formacije z oficirji in podoficirji, ki so se v ta namen šolali v posebnih tečajih in v nemški SS podoficirski šoli.

Podpiral je Mihajlovičeve četnike, ki jih je v Sloveniji podpiral tudi soobtoženi Rösener in Gestapo. Svojo materialno pomoč je preko gestapovskega agenta Krennerja dajal vodstvu tkzv. "Dolenjskega četniškega odreda", znanemu črnoročku Janezu Marnu - Črtomiru in kuratu Križaju.

(Nadaljevanje)

HOTEL — BAR
"EL INTERNACIONAL"
Udobnost za letovišcarje in družine. — Izborna hrana. —
AVGUST JERKIČ
lastnik
COSQUIN - Prov. Córdoba
Bs. Aires 954 - U. T. 73

GOSTILNA
"PAN DE AZUCAR"
Zbirališče letovišcarjev
Lastnik:
JOŽEF BAJZER
COSQUIN - F.C.C.N.A.
calle Córdoba 142

MATERIALES para CONSTRUCCION
MIGUEL M. BRUNO
Juan A. García 3675 U. T. 67-9380
Buenos Aires

KROJAČNICA
Franc Melinc
Paz Soldan 4844 U. T. 59-1356

PRVO SLOVANSKO POGREBNO
PODJETJE
Peter Sanchuk
Av. San Martín 5468-. U. T. 50-8539

TRGOVINA JESTVIN
Srečko Turel
TRELLES 1402 U. T. 59-4104

Jekše Ektor
MIZARSKA DELAVNICA
Dr. Luis Belcaustegui 4466
U. T. 67-3621

F. HRADILAK
FIAMBRERIA — Puesto N° 8
Mercado "LAS MAGDALENAS"
Fco. Beiro 5276 - U. T. 50 - 6990

RESTAURACIJA
"PRI ŠKODNIKU"
Kroglišče in Kegljišče
Jožef Škodnik
Añasco 2652 U. T. 59-8995

KROJAČNICA
Stanislav Maurič
VELIKA IZBIRA MODERNIH OBLEK
TRELLES 2642
U. T. 59-1232

Restavracija
A. BENULIČ & KUSERIČ
Izborna hrana Zmerne cene
CHORROARIN 596

TRGOVINA ČEVLJEV BELTRAM
Vas po domače postreže.
Če hočete biti elegantno in dobro obuti, posetite to trgovino, imeli boste na razpolago veliko izbero vsakovrstnih čevljev, copat za delo, šport in izlete. — Pridite, pa se boste prepričali!
Se priporoča
Albert Beltram
DONATO ALVAREZ 2288
Buenos Aires

MECANICA y ELECTROTECNICA
E. LOZEJ y W. COX
Avda. Riestra 1115 U. T. 61-0656

Colocación de Vidrios, Cristales y Espejos
MOISES GERBIEZ
Nazca 695 (planta baja) U. T. 63-7714

STAVBENIKOVAČ
FRANC ČOHA
Calderón 2779 U. T. 50-6655

RADIOTEHNIK
AVGUST COTIČ
Excelsior 1500 U. T. 757-301
Sáenz Peña, F. C. P.

ZALOGAVINA
FRANC KURINČIČ
Garay 3910 U. T. 61-5384

SLOVENSKA GOSTILNA
ALEKSIJ TREBŠE
Avda. San Martín 6470 U. T. 50-5106

RAZPRODAJA KRUHA
TROBEC GUŠTIN
Dovajam na dom
Heredia 477 U. T. 51-7165

STAVBENI PLESKAR IN TAPETAR
MARIJ MEDVEŠČEK
Guevara 525 U. T. 54-0624

BAZAR "DANUBIO"
D. UGLESSICH
Avda. San Martín 2902 U. T. 59-0838

ZIDARSKO PODJETJE
JAKOB LISJAK
F. Bauza 2694 U. T. 64-1509

ZIDARSKO PODJETJE
FRANC LEVPUŠČEK
Calderón 3062 U. T. 50-8037

CASA "SOULET"
Materiales de construcción
Electricidad - Sanitarios - Maderas
Av. F. Beiró 5682. U. T. 64-3288. Bs. As.

"ALMACEN"
PETER ČUČIČ
Excelsior 1500 - U. T. 757-301, Sáenz Peña

LEOPOLDO ŠKRBEČ
Estropajos de acero, cap. e inter.
Pje. Valencia 2025 U. T. 69-1567

UMETNO STAVBENO MIZARSTVO
Kovinska Okna in Polkna
FRANC BANDELJ
Avda. de los Incas 5021 U. T. 51-5184

Quesería y Fiambrería "LA AMERICA"
de Cuero y Fernández
Avda. Fco. Beiró 5399 — U. T. 50 - 8563

JUGOSLOVANSKA GOSTILNA
V MUNRO
JANKO POLIAK
Ituzaingó 4267 MUNRO

TRGOVINA JESTVIN "TRST"
S. C. MIHELJ
Charcas 3120 U. T. 72-4957

PRODAJA SADJA IN ZELENJAVE
J. TRUDEN in B. TRAMPUŽ
Triunvirato 2901

RESTAVRANT "ČAVEN"
IVAN LEBAN
Lope de Vega 2931 Bs. Aires

RESTAVRACIJA
IVANČIČ RUDOLF
Añasco 2622

ELEKTRIČNE INSTALACIJE
GILDO KLINEC
Morlote 159 U. T. 59-2296

KROJAČNICA
CIRIL PODGORNIK
Tinogasta 5206

KROJAČNICA
J. R. BOZEGlav
Triunvirato 2891 U. T. 54-2629

RESTAVRANT "LAS ROSAS"
Kroglišče in kegljišče
Cnel. R. Lista 5042 Buenos Aires

FIDEOS FRESCOS
de NATALIO DOMINI
Bazurco 3425 U. T. 50-8913

SPLOŠNO STAVBENO MIZARSTVO
ANTON FORNAZARIČ
España 558 — J. Ingenieros — F. C. P.
U. T. 757 - Santos Lugares - 271

MERCADITO "CHISPAGO"
MILAN ŠIRCA
Lope de Vega 2746